National Library 56253
Gen. Acquisitions Section
OTTAWA, Ont. K1A ON4
L

National Library
Bibliothèque Nationale

VABA EESTLANE

Second class mail
registration number — 1089.

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

ILMUB IGAL TEISIPÄEVAL
JA NELJAPÄEVAL

Nr. 21 (3038) XXXIII aastakäik

Neljapäeval, 15. märtsil 1984 — Thursday, March 15, 1984

Üksiknumbri hind 70 centi

Vaade „Kungla" rahvatantsijate poolt esitatud „Kaval Ants ja Vanapagan" esimesest pildist, külanoored kiigemäel tantsimas. Foto: Vaba Eestlane

Uus paragrahv nõukogude kriminaalkoodeksis

Keelustatakse majandusliku, teaduslik-tehnoloogilise informatsiooni andmine

„The New York Times'i" üks kahest Moskva korrespondendist Serge Schmemann kirjutas ajalehe laupäevases, 4. veebruari väljaandes nõukogude kriminaalkoodeksi uuest paragrahvist, mis jõustus 1. veebruaril ja mis keelustab majandusliku, teaduslik-tehnoloogilise või muu informatsiooni, mis sisaldaks nn. „ametlikke saladusi" edasiandmist välismaistele organisatsioonidele või nende esindajatele. Kõnesolev 13-nda paragrahvi esimene lõik näeb ette karistuse ülemmääradena kolme- kuni kaheksaaastaseid vabaduskaotusi, olenedes sellest kui tõsised on võimude hinnangul informatsiooni edasiandmise poolt tekitatud tagajärjed.

Korrespondent Schmemann kirjutab, et Lääne diplomaadid Moskvas ütlevad, et äsja väljakuulutatud paragrahvi uudsus teeb raskeks hinnata selle mõju või ulatuslikkust. Kuid mõiste „ametlik" võib hõlmata suure osa informatsioonist, millega keegi nõukogude kodanik kokku puutub seoses oma tööülesannetega. Ameerika ajakirjanik seletab, et paragrahvi sõnastus annab mulje, et see on suunatud tööstusliku või tehnoloogilise spionaazhi vastu välismaalaste poolt. Kuid Lääne diplomaadid Moskvas ütlesid, et nende kartuste kohaselt võib uus säte veelgi rohkem piirata juba niigi kitsendatud statistika või muu informatsiooni kättesaadavust, s.t., väljaarvatud statistika ja informatsioon, mis on spetsiifiliselt heaks kiidetud levitamiseks riigiorganite poolt.

„The New York Times'i" kirjasaatja kommenteerib, et ühiskonnas, kus igasugune salatsemine on peaaegu kinnisideeks

ja kus vähesed nõukogude kodanikud julgevad kohtuda välismaalastega ilma ametliku heakskiiduta, rääkimata informatsiooni edasiandmisest, näib kõnesolev paragrahv lihtsalt kodifitseerivat juba kehtivaid kitsendusi.

See võib aga veelgi vähendada informaalseid kontakte nõukogude kodanike ja välismaiste diplomaatide, ajakirjanike ning ärimeeste vahel vanglakaristuste ähvardusega töökohalt saadud informatsiooni edasiandmise eest.

Schmemann kirjutab, et väljakuulutatud paragrahv ei anna mingit definitsiooni nn. „ametlikest saladustest" mille järgi keegi töötaja saaks otsustada milline informatsioon on salajane. Välisvaatlejatele Moskvas on ebaselge miks nõukogude võimud on nüüd otsustanud, et kõnesoleva paragrahvi kehtestamine on vajalik. Üheks võimalikuks seletuseks on võimude silmis piinliku informatsiooni väljaimbumine Lääne ajakirjandusse mitmesugustest tööönnetustest ja muudest tagasilöökidest ülespasundatud projektidel nagu Siberi-Lääne-Euroopa gaasijuhe. Teiseks võimalikuks seletuseks on nõukogude võimude teadlikkus asjaolust, et tehnilise informatsiooni avaldamine võib asetada N. Liitu nõrgemasse positsiooni kaubandussuhetes lääneriikidega, kirjutab Schmemann.

Kuid Lääne diplomaadid seletasid, et uus paragrahv võib sama tõenäoliselt olla lihtsalt püüe veelgi rohkem koomale tõmmata tervet laia rida niihästi kirjutamatuid kui ka ametlikke kitsendusi suhtlemises välismaalastega,

luues uue salajase informatsiooni otseste riiklike ning sõjaliste saladuste ja nõukogude vastase propaganda vahele.

Korrespondent Schmemann kirjutab oma „The New York Times'i" 4. veebruari väljaandes ilmunud artiklis, et senini on need nõukogude ametnikud, kes on liiga avameelsed, riskeerinud oma ametkoha või parteipileti kaotamisega. Dissidente jällegi, kes edastasid välismaalastest võimudele ebameeldivat informatsiooni nõukogude ühiskonna kohta, süüdistati paragrahvide all, mis tegelevad nõukogude korra laimamisega või nõukogude-vastase propaganda levitamisega. Nüüd on võimudel aga veel üks lisa suukorv varuks.

USA Iisraeli saatkonna asukoht muutmisele

Vägikaikavedu Kongressi, Senati ja valitsuse vahel

WASHINGTON — USA on sattunud olukorra ette, mida Kanadas koges Joe Clark oma lühikese riigijuhi kohal oleku ajal, kui ta oli lubanud Iisraelile, et viib Kanada saatkonna Tel Avivist Jeruusalemma. USA välisminister George Shultz on hoiatanud Kongressi, et sellise otsuse vastuvõtmine võiks põhjustada anti-ameerikaliku vägivallaaktsioonide laine kogu muhameedlaste maailmas. Saatkonna asukoha muutmiseks on avaldanud survet USA juudid.

Sellekohase seaduseelnõu esitas senaator Daniel Patrick Moynihan, New Yorgi demokraat, kel on juba Senatis 34 käendajat. Samasuguse eelnõu esitas Kongressis demokraat Tom Lantos Kaliforniast ja sel on juba 180 käendajat. Üks Moynihani abi ütles, et seaduseelnõu, millest seni on vähe avalikkuses räägitud, on viimastel nädalatel saanud pidevalt suurenevat toetust.

Üha suurenev Kongressi toetus seaduseelnõule, millega viiakse saatkond ja saadiku residents Jeruusalemma, on samal ajal paralleelselt põhjustanud muret võimalikeks vastuaktsioonideks araabia maailmas.

Sellepärast on välisminister ja president katsunud blokeerida seaduseelnõu, kuna see otsus võiks tekitada tõsiseid probleeme rahvusvahelisis jõuküsimusis.

Saatkonna asukoha määramine on presidendi põhiseadusekohane kohustus, millega see on väljaspool seadusandlikku aktsiooni.

Seaduseelnõu toetajad on öelnud, et Iisrael on ainus riik kellega USA-l on suhteid, kuid saatkond ei asu selle riigi pealinnas. Üks USA välisministeeriumi ametnik ütles, et kui USA koliks oma saatkonnaga Jeruusalemma, annaks see muhamedi äärmuslasile „kuldse võimaluse" ja tagajärjed võiksid olla ettearvamatult traagilised.

Senati välissuhete komitee arutles seaduseelnõu 23. veebr. ja tulemusi loodetakse saavutada peatselt. Mitmeid arutlusi on ettenähtud alamkomiteedes.

Seaduseelnõu toetajad ütlevad, et nad loodavad, et võivad seaduseelnõu viia valimistele veel enne käesoleva aasta lõppu,

kuigi nad arvavad, et valitsus avaldab neile survet seadlusandluse vältimiseks.

Jeruusalemm on olnud Iisraeli pealinn alates 1949, kuid USA ja enamus teisi, kes on Iisraeli tunnustanud, on keeldunud oma saatkondi üle viima, kuna selle sammuga halveneksid nende suhted araabia riikidega. 1947. a. plaaniga jagati Jeruusalemm araablaste ja juutide vahel, kuid 1967. a. sõjast alates on araablastele kuuluv osa olnud okupeeritud Iisraeli poolt ning Iisrael on viimastel aastatel öelnud, et Jeruusalemma ei anta enam kunagi käest.

USA poliitika pärast Jeruusalemma vallutamist on, et kuigi see toetab jagamata Jeruusalemma ideed,

siis ometi linna lõplik staatus tuleb otsustada läbirääkimistel, nagu ütles president Ronald Reagan

oma 1. sept. 1982 aasta peetud Kesk-Ida kõnes.

Välisminister Shultz ütles praeguse olukorra kohta, et ta on sügavalt mures, et Moynihani seaduseelnõu võivat tõsiselt kahjustada USA katseid laiendada Iisraeli-Araabia maailma läbirääkimisi, millel eesmärgiks on õiglane ja alatine rahu Iisraeli ning araablaste vahel.

Moynihan on oma seaduseelnõu õigustamiseks öelnud, et maailm peab tunnustama et traditsiooniline mõõt Ameerika suhetest teiste riikidega on USA diplomaatiliste suhete kvaliteet.

Kui Iisrael on tähtsaim USA sõber maailmas, kui USA keeldub tunnustamast, et Iisraeli pealinn kuulub Iisraelile, siis see tähendab maailmale, et USA pole rahul Iisraeliga.

See annab omakorda julgustust Iisraeli vaenlastele, kes loodavad ühel päeval võivat lahutada Iisraeli ja USA sõprusriigid.

Tegelikult USA ametivõimud külastavad regulaarselt Jeruusalemma, eriti selle lääneosa, kus asub Iisraeli välisministeerium, peaministri asukoht ja parlament. Ameerika presidendid on teinud sama. Üsna viimaste aastateni mitmed Ladina-Ameerika riigid olid oma saatkonnad viinud Jeruusalemmast ära.

EELK Peetri Kogudus Torontos

KONTSERT-JUMALATEENISTUS

pühapäeval, 25. märtsil kell 11 hommikul

Jutlustab piiskop KARL RAUDSEPP

Hamiltoni E. S. Segakoor ja Cantate Domino
Solistid: Valve Tali ja Hilda Sepp
Orelil: Eva Ramme ja Roman Toi
Koori juhatavad: Olaf Kopvillem, Eerik Purje ja Roman Toi

Kirikukorjandus

Raketikatsed ohtlikud Kanadale

MOSKVA — N. Liit on asunud Kanadas toimunud protestidemonstreerijate poolele ja mõistnud hukka rakettide katsed Kanada pinnal, katsed olevat väga ohtlikud kanadalastele ja rahule. Tassi teates öeldi, USA on nende katsetega tahtnud Kanada siduda oma tuumarelvastusega. Eriti ärritab venelasi asjaolu, et toimunud esimesele katsele järgnevad veel uued katsed teiste relvadega.....

N. Liit ütleb end olevat valmis läbirääkimisteks

MOSKVA — N. Liit olevat valmis tuumarelvastuse piiramise läbirääkimisi uuesti alustama, aga ainult Moskva tingimusil. Välisminister Andrei Gromõko kõneles Minskis „valimiskampaania" koosolekul, öeldes et N. Liit soovib saavutada kokkulepet tuumarelvastuse piiramiseks, aga vastavalt võrdsuse ja võrdse julgeoleku printsiibil.

Kuid USA Pershing-2 ja tiibrakettide paigutamine NATO riikidesse olevat suurendanud sõjaohtu ja pani „pommi" Genfi läbirääkimistele.

Oma kõnes oli Gromõko siiski märgatavamalt pehmem, kui möödunud kuul Stokholmis Euroopa Julgeoleku konverentsi avamisel,

kuid ta ei pakkunud mingeid konkreetseid ettepanekuid läbirääkimiste uuendamiseks.

Pealegi oli kõne ikkagi siseriigilise ulatusega.

WASHINGTON — USA on jälle deklareerinud valmisolekut kohtumiseks Moskvaga „kuni poolele teele", rääkimaks tuumarelvastuse vähendamisest. USA välisministeeriumi esindaja Kathleen Lang ütles, et ameeriklased on teinud selgeks, et nad on valmis peatama, muutma või tühistama USA keskkaugusega rakettide paigutamise, kui saavutatakse võrdne kokkulepe. Selletõttu polevat venelastel mingit põhjust keeldumaks läbirääkimiste laua taha asumiseks.

Gröönimaa lahkub Euroopa Ühisturu blokist

BRÜSSEL —Euroopa Ühisturu ministrid kirjutasid alla kokkuleppele, millega tehti tee lahti Gröönimaale liidust lahkumiseks.

Toronto päevaleht Eesti konsulist

Toronto päevaleht „Toronto Star" avaldas jälle pikema artikli eetnilisi küsimusi vaatleva ajakirjaniku Joe Serge sulest „Estonian consul in Canada serves non-existent country" (Eesti konsul Kanadas teenib mitte-eksisteerivat maad).

Kolmeveerulises, aupeakonsul I. Heinsoo fotoga artiklis märgitakse, et 60-aastast Heinsood tunnustatakse Kanada valitsuse poolt Eesti konsulina Torontos, aga alates 1940. aastast on see Balti riik koos Leedu ja Lätiga okupeeritud N. Liidu poolt.

Serge ütleb, et Heinsoo usub, et Eesti vabanemine on rohkem kui unistus,

sest „ajalugu räägib, et ükski türannia maailmas pole kunagi kestnud".

Aga Heinsoo lisab, et „Eesti iseseisvus ei saabu relvastatud revolutsiooniga, kuid hiljem või varem N. Liidu killunemise läbi, sest vene rahvas hakkab ikka rohkem nõudma inimõigusi ja põhilisi vabadusi".

„Ma olen alaline meenutaja kõigile, et ükskord on jälle vaba Eesti ja me pole aktsepteerinud status quo'd. See on ainult ajutine aste."

Edasi tutvustatakse Heinsood kindlustusettevõtte pidajana ja tema nimetamist konsuli kohale, mille eest talle ei maksta palka.

Edasi tullakse suvise ESTO sündmuse juurde 8.—14. juulil, mil puhul kogu Toronto tahetakse panna sini-must-valgete lippude ehtesse, mis on keelatud N. Liidus.

Lõpuks märgitakse Heinsoo põgenemist Eestist 1943 Soome, sealt Rootsi ja edasi Inglismaale, kust ta asus 1951. aastal Kanadasse.

☆

Joe Serge artikkel mitte-eksisteerivast maast tõi ajalehele lugejakirju, millest kaks avaldati. Ühe autoriks on dr. Talvi Maimets, noor eesti arst, kelle vastuvõturuumid on Eesti Majas. Ta kirjutab:

„Kui eesti päritoluga kanadalane ma leidsin Joe Serge andmed Eestist kui mitte-eksisteerivast maast mitte ainult haavavad, aga ka ohtlikult mittetäpsed ja eksitavad. ....

Nõukogude Liidu okupatsioon Eestis on (mitte oli) illegaalne. Kanada ei tunnusta veel ametlikult Eesti liitmist Venemaaga, isegi kui on vähe mida võib teha selle heaks, kuna rahulik koos-eksistents on see mida soovitakse.

N. Liidul õnnestus agressioon, kuna meie läänes tunneme end külalt julgestatuina, et unustame Balti riigid 1944, Ungari 1956, Tshehhoslovakkia 1968 ja Afganistan 1979.

Kui N. Liit okupeeriks Inglismaa, kas Serge kirjutaks selle mitte-eksisteerivaks maaks 40 aastat hiljem?"

Teine lugejakiri on läti ärimehelt Bruna R. Rubess'ilt, kes kirjutab:

„Teie artikkel tõstatab huvitava küsimuse.

Kas üks okupatsiooni all, nagu Eesti, Läti ja Leedu, mis on praegu N. Liidu võimu all, kaotab oma eksistentsi? Või teiselt poolt vaadates, kas Belgia, Holland, Norra, Taani jne. kaotasid oma eksistentsi Saksa okupatsiooni all? Kui nii, siis Hollandi kuninganna näiteks, ei olnud enam kuninganna sõja aastail nagu Ilmar Heinsoo on praegu aukonsul".

Toronto Eesti Maja näitusesaalis

K. K. „PALLAS'e"
65. a. juubelinäitus

31. märts ja 1. apr. 1984

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane, 1955 Leslie St. Don Mills, Ont. M3B 2M3

TOIMETAJA: Hannes Oja

TOIMETUSE KOLLEEGIUM: Karl Arro, Heino Jõe, Olev Träss

TELEFONID: toimetus 444-4823, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) 444-4832

TELLIMISHINNAD Kanadas: aasta $51.—, poolaastas $28.— ja veerandaastas $15.—

TELLIMISHINNAD väljaspool Kanadat: aastas $65.—, poolaastas $35.— ja veerandaastas $18.—

Aadressi muudatus 70 c. — Üksiknumbri hind 70 c.

KUULUTUSTE HINNAD üks toll ühel veerul: kuulutuste küljel $4.75, tekstis $5.—, esiküljel $5.50

FREE ESTONIAN

Published by Free Estonian Publisher Ltd.
1955 Leslie St. Don Mills, Ont. M3B 2M3

Tükike Eestit juubelilinnas

Sellest on möödunud nüüd 150 aastat, kui Ontario järve äärde tekkinud väike asula, millele esialgu nimeks pandi York, sai endale nimeks Toronto. Praegune Kanada kiiremini kasvav miljonitelinn, mis on arenenud ka väliseestlaste suuremaks ja elujõulisemaks tsentrumiks, kujutas endast sel perioodil väikest porist ja mudast järveäärset asulat, mille üldist masendavat ilmet iseloomustas satiirikute anekdoot — kui keegi juhtub Toronto mudaselt tänavalt leidma kübara, siis avastab ta seda üles võttes kübara alt mutta vajunud ratsaniku oma hobusega.

Kuid see oli 150 aastat tagasi. Nüüd moodustab Suur-Toronto koos oma eeslinnadega ligemale 3 miljoni elanikuga moodsa elujõust publitseva suurlinna, kus all-linna rajatud pilvelõhkujatega ja suurkaubamajadega võistlevad eeslinnade rohelisesse uppuvad moodsad elamurajoonid. Jõuka Ontario provintsi pealinnana ei ole Toronto viimaste aastate jooksul Quebeci provintsi suurlinnast Montrealist möödunud mitte ainult äri-, tööstus- ja kaubanduslinnana, vaid on Kanada prantslaste kalliskivile järele jõudnud ka kultuurilises sektoris oma paljude teatrite, balleti, kõrgekvaliteedilise sümfooniaorkestri, uue kontserthoone ja mitme kõrgema õppeasutusega.

Kuid Toronto on oma kiire kasvus eest maksnud ka suurlinnale omast spetsiifilist lõivu. Linn on muutunud Kanada liberaalse pärastsõjaaegse immigratsioonipoliitika tõttu kahtlemata värviküllasemaks, kuid sealjuures paljude rahvuste ja rasside sulatisahjuks, kaotades oma rahvastiku endise homogeensuse, mis on kaasa toonud häireid ja probleeme, mida siin varem ei tuntud. Suurlinna miljöö oma paljude lõbustuskohtadega ja vooruslikkusele vaenulise õhkkonnaga on paratamatult soodustanud kuritegevuse suurenemist, prostitutsiooni levikut ja isegi organiseeritud seadusevastaseid operatsioone, mis siin varematel aastatel olid võõrad.

Kuid Toronto on — kõigi suurlinna hüvede ja pahedega ning sellisena võtavad seda Kanada suuremat elutsentrumit ka siin elavad eestlased, kelledele Ontario provintsi pealinn on seda südamelähedasem, et see keskus on kasvanud ja arenenud käsikäes siinse eesti ühiskonna juurdumisega Kanada elurütmi. Kanada eestlased mäletavad väga hästi provintslikku, ajast maha jäänud „wasplikku" Torontot 35 aastat tagasi, kui siia hakkasid Euroopast saabuma esimesed pärastsõjaaegsed immigrandid, nende hulgas tuhanded eestlased. Toronto ei olnud nendel aastatel eriti meeldiv koht elamiseks, kuna linnas oli kõikjal veel tunda koloniaalajastu hõngu, korteripuudus oli suur ja immigrantidele vaadati ülevalt alla, eriti Euroopas hariduse saanud intelligentsile ja professionaalsetele inimestele, kelledele ei tahetud anda töökohti, mis vastasid nende kvalifikatsioonile.

Kuid sõjas pigistada ja kannatada saanud kodumaa kaotanud eestlased panid vastu nendele raskustele. Heade ja kohusetruude oskustöölistena jõudsid paljud kiiresti haljale oksale ja hakkasid omandama kinnisvarasid. Pikapeale suutsid endile enam-vähem vastuvõetavad töökohad muretseda ka professionaalsed inimesed lülitudes siinse maa eluprotsessi. Ja sedamööda, kuidas suurenes eestlaste majanduslik jõukus ja meie ühiskonna stabiilsus, arenes ka meie oma sisemine organiseerumisprotsess. Tekkisid kultuurilised, seltskondlikud ja keskorganisatsioonid, rakendati käiku kaks eesti ajalehte, rajati eesti kogudused kahe oma kirikuga, asutati koolid ja skautlikud organisatsioonid, osteti suvekodu maa-alad laste suvekodule ja skautidele-gaididele, muretseti Eesti Maja, ehitati Tartu College, loodi Toronto Eesti Ühispank ja rahvuslik Sihtkapital, püstitati tegevast eluprotsessist tagasi tõmbunud rahvuskaaslastele puhkekodu „Ehatare", rajati suur elukorterite komplekt „Eesti Kodu" ja teisi korterimaju jne. jne. Need kõik on kahtlemata erakordsed saavutused, mis kõnelevad meie rahva suurest elujõust, energiast ja vaimsest kapatsiteedist. Eestlaste vitaalsus, ettevõtlikkus ja energia on seda silmatorkavam, et see kõik tehti oma elu rajamise ja igapäevaste tööülesannete kõrvalt.

See oli nagu loomulik ja endastmõistetav, et Toronto eestlased algatasid ja korraldasid 1972. aastal esimesed Ülemaailmsed Eesti Päevad ja tundub nagu sümboolse kokkusattumusena, et neljandad vabade eestlaste ülemaailmsed eestlaste pidustused toimuvad eeloleval suvel jälle Torontos, mil see kiiresti moodsaks suurlinnaks kasvanud ja arenenud tsentrum pühitseb oma 150. aastapäeva. Need vilkad ja töökad eesti puusepad, müürimehed, ehitajad ja paljude erialade inimesed, kes viimase kolmekümneviie aasta jooksul on aidanud üles ehitada ja moderniseerida Torontot, on suures osas aktiivsest eluprotsessist taandunud, kuid nende järeletulejad, kelledest paljud on siin kõrgema hariduse saanud, annavad eelolevate suurpidustuste ajal koos vanemate generatsioonidega ESTO '84 organiseerimisele suure ja tänuväärse panuse ja panevad käesoleval aastal eestluse ja eesti kultuuri säilitamiseks veel ühe tugeva nurgakivi, rajades Toronto ülikooli juurde eestiainelise õppetooli. Ja seda kõike tehakse selles teadmises, et kui ükskord tulevikus kommunismi eest vabadusesse põgenenud eestlaste ajalugu kirjutatakse, siis kuulub seal üks pikem peatükk Toronto eestlastele ja sellele Kanada linnale, kes andis kodumaata põgenikele võimaluse uue kodu loomiseks, oma keele ja kultuuri viljelemiseks ja rahvusliku omapära säilitamiseks.

K. A.

Grupp Balti õhtust osavõtjaid. Pildil vasakult EKN väliskomisjoni esimees Mati Epner, parlamendiliige Michael Wilson, pr. Pent, pr. Ene Kukk-Shiwehuk ja EKN abiesimees Ottawas Walter Pent.

Nähakse töö laienemist, komiteede loomist

Vabadus-Föderatsiooni aastakoosolek

Vabadus-Föderatsiooni aastakoosolek toimus 25. veebruaril 1984 Washingtonis, DC-s Vaba Kongressi Sihtasutise (Free Congress Foundation) ruumides. Koosolekust võtsid osa 15 rahva esindajad. Vabadus-Föderatsioon, mille liikmeskonda kuulub Eesti Rahvuskomitee Ühendriikides (ERKÜ), kus seda esindab ERKÜ aseesimees Mäido Kari, alustas oma tööd inkorporeeritud organisatsioonina jaanuaris 1983. Hiljuti sai organisatsioon omale tulumaksust vabastatuse staatuse. Vabadus-Föderatsiooni põhimõtteks on selgitada ja suunata Ameerika Ühendriikde välispoliitikat küsimustele, mis seotud liikmeskonna huvidega. Liikmeteks on rahvad, kes on kannatanud ja oma maa kaotanud kommunistidele või nende sõltlastele.

Koosoleku juhatajaks valiti Kuuba organisatsiooni Abdala esindaja. Esimese päevakorra punkti all toimus Vabadus-Föderatsiooni Nõukogu (Board of Directors) valimine. Traditsiooni kohaselt (kuid leidub erinevusi) kuuluvad nõukogusse rahvaste keskorganisatsioonide esimehed. Vabadus-Föderatsiooni juhatuse liige Mäido Kari esitas ERKÜ esimehe Juhan Simonsoni nõukogu kandidaadiks. Esitatud 14 kandidaati valiti üksmeelselt.

Juhatuse esimees andis ülevaate möödunud aasta tegevusest ja leidis, et ühe aastaga on saavutatud rohkem kui seda võis ette arvata. Föderatsioon on leidnud hea vastuvõtu ning kontaktid Valges Majas kui ka Kongressis.

Möödunud aasta tegevusest võiks esile tuua Kesk-Ameerika olukorra selgitamiseks korraldatud konverentsi Valge Maja patronaazhi all, kus üheks kõnelejaks oli Riikliku Julgeoleku Nõukogu esimees Clark.

See konverents oli ka eelsammuks, mille järel on suvest saadik toimunud iga-nädalased koosolekud Valges Majas, et järjekindlalt esitada Kesk-Ameerika olukorda. Nendest on tihti osa võtnud ERKÜ aseesimees Mäido Kari.

Vabadus-Föderatsiooni töö toimub juhatuse ja eritoimkondade kaudu. Aasta jooksul loodi kuus komiteed, milledest kolm on täielikult tööle rakendatud. Nendeks on: 1) rahvusvaheline kaubandus; 2) inimõigused; ja 3) rahvusvaheline raadio-komitee. Esimene neist tegutseb probleemiga, kuidas rakendada olemasolevat seadust, et ei importeeritaks kaupa, mis tehtud sunnitööliste või poliitvangide poolt; et vältida tehnoloogilise kauba eksporti, mis võiks olla sõjaliselt kasutatav Nõukogude Liidu ja ta sõltlaste poolt.

Inimõiguste komitee algas hästi oma tegevust üldprobleemidega, kuid peale esimehe lahkumist on tegevus loidunud. Raadio-komiteed juhatab lätlane Janis Bolsteins, kes oli üle kolme aasta Ühendatud Balti Ameerika Komitee büroojuhataja. See on olnud kõige aktiivsem komitee. Toetati Raadio Marti loomist ja on pidevalt võetud kontakte nii valitsuse kui Kongressiga, et tõsta Ameerika Häält, Vaba Euroopa Raadio ja Vabaduseraadio saadete ja personali taset, tehnilist olukorda ja eelarvet. Näiteks praegu on käsil aktsioon suurendamaks Vaba Euroopa ja Vabaduseraadio eelarvet 1985. aastaks. On imestama panev, et peale paljusid lubadusi valitsus esitas haruldaselt madala eelarve.

Ameerika Hääl esitas korraliku eelarve, mille alusel saaks läbi viia tehnoloogilist uuendamist, kuid on kahtlane, et Kongress selle heaks kiidab, kuna välisministeerium on olnud tagasihoidlik lepingute sõlmimisel teiste maadega pikendamaks seniseid lepinguid või täiendades neid uute maadega, tõstmaks ja laiendamaks Ameerika Hääle kuuldavust.

Komitee pädevusse kuulub ka Raadio Vaba Aasia eeltöö — seda tööd juhib Vietnamlane. Föderatsiooni uueks algatuseks ja osaks on „Hispanic Coalition for a Free Central America" mille eesmärgiks on luua tugev ülemaaline isikute võrk, kes tegeleks peamiselt Kesk-Ameerika probleemidega.

Järgneva tegevusaasta plaanid esitatakse Vabadus-Föderatsiooni Nõukogu koosolekule aprilli alguses. On näha töö laienemist ja uute komiteede loomist eriprobleemideks. Märtsi alguses Föderatsioon kolis oma uude büroosse, kus on võimalik rahvastel, kellel ei ole bürood Washingtonis omale üürida osa bürooruumist. Ostetakse moodsad paljundus-, trüki- ja sõnamenetlus- (word processing) masinad. Büroos on alaline juhataja ja sekretär, kes tavaliselt on ka võimelised aitama iga rahva algatusi, mis nõuaksid masinate kasutamist. See toimub tasu eest.

Töökoosolek kestis kolm tundi. Peale seda oli ettekanne Riikliku Julgeoleku Nõukogu staabi liikme Paula J. Dobrianski poolt (ta on kauaaegse Ameerika Ikestatud Rahvaste Komitee esimehe dr. Dobrianski tütar) teemal „Ameerika Ida-Euroopa välispoliitika". Omas ettekandes ta käsitles mitmeid eriteemasid, kuid kontsentreerus Poola olukorrale.

Ta tänas eriti Ühendatud Balti Ameerika Komiteed (käesoleva aasta tegev-esimees on ERKÜ aseesimees Mäido Kari), et tähelepanu juhiti välisministeeriumi poolt väljaantud GIST'is Balti Riikide kohta, kus leidus ebatäpset informatsiooni ja väljajätmisi, võrreldes eelmistega,

mis võis viia järeldusele, et Ameerika Ühendriikide suhtumises Balti riikidesse on toimunud muudatus. ÜBAK'i algatusel on selle GIST'i jagamine lõpetatud ning antakse välja uus parandatud kujul. Ka lähevad tulevikus väljaantavad GIST-id läbi tugevama kontrolli.

MK

Motivatsioonid EKN teenetemärkide jagamisel

TORONTO (EKN Informatsioon) 24. veebruaril s.a. määras Eestlaste Kesknõukogu Kanadas alljärgnevaid isikuid EKN Teenetemärkide saajaiks. Teenetemärk on tunnustuseks neile, kes on oma tööpanusega rikastanud ja viinud edasi eestlaste ühiskondlikku tööd kui ka vabadusvõitlust. Õnnitleme neid kõikide Kanada eestlaste nimel.

Henny Aruja — Pikaajalise panuse eest eesti vangistatud vabadusvõitlejate abistamise tegevuse organiseerimisel ja läbiviimisel, ühtlasi kauaaegsel eestlaste esindamisel Balti Naiste Nõukogus. Ka panuse eest EKN'u valitud liikmena.

Robert Kreem — Väljapaistva panuse eest mitmetes eesti organisatsioonides, kaasaarvatud Ülemaailmsete Eesti Päevade idee algatajana ja rakendajana esimeste ÜEP üldjuhina.

Joann Saarniit — Üle kolmekümne aastase panuse eest eesti vabadusvõitlusele, rakendades oma väljapaistvaid võimeid kunstnikuna selle eesmärgi huvides.

Endel Ruberg — Eesti skautluse kauaaegse edutamise, eriti skautide ja teiste noorte laskespordi kõrgele tasemele arendamise eest. Ühtlasi, hingestatud eesti vabadusvõitlusele antud panuse eest.

Valve Andre — Panuse eest föderaal- ning Ontario valitsuste multikultuuri nõuandvate kogude liikmena.

Enn Kiilaspea — Pikaajalise kaastöö eest eesti vabadusvõitluslikul pinnal EKN'u valitud liikmena ja silmapaistva panuse eest eesti skautluse juhtimisel.

Jaan Lepp — Eesti skaudiliikumise pikaajalise edutamise eest juhtivatel kohtadel, kaasaarvatud eesti skautluse tutvustamine rahvusvahelistel foorumitel. Samuti, panuse eest eesti vabadusvõitluslikule tööle.

Hilja Kuutma — Eesti gaidluse kauaaegse juhtimise ja koordineerimise, ning noorsootöö aktiviseerimise eest.

Nikolai Valge, jr. — Toronto eestluse kodu ja keskuse Eesti Maja väljaarendamise ja pikaajalise juhtimise eest selle esimehena. Ühtlasi panuse eest vabadusvõitlusele EKN'u raamides.

Veera Ounapuu — Silmapaistva panuse eest lääneranniku seltskondlikule tegevusele mitmel alal, kaasaarvatud eesti rahvatantsu viljelemine.

Martin Puhvel — Eesti nime tutvustamise eest oma akadeemilisel erialal Kanadas kui ka rahvusvahelisel pinnal. Samuti, kauaaegse tegevuse eest EKN'u valitud liikmena, kes on korduvalt käsitlenud meie vabadusvõitluslikke küsimusi meedias.

Kommentaarid

Okupeeritud Eestis on pandud elamisväärsete maakodude loomiseks propagandat tegema Ilmar Jürissoni nimeline mees, kes kannab põllumajandusdoktori tiitlit ja on N. Liidu riikliku preemia laureaat. Jürisson on juba varem mitmel puhul maakodude probleemist kirjutanud ja 20. jaanuaril ilmunud „Sirp ja Vasaras" oli temalt jälle samal teemal pikem artikkel, mis kandis pealkirja „Maakodu ja maaelu sotsiaalsed tingimused."

On ilmselt selge, et Ilmar Jürissonile on antud kõrgemalt poolt käsud ja korraldused maal elavate inimeste elutingimuste parandamiseks. Põhjus selleks on küllalt kaaluv ja selle naelutab Jürisson ise kinni oma kirjutises kus ta mainib, et talutootmise asemele on astunud suurtootmine, kuid selle kõrval on jäänud suhteliselt tahaplaanile sotsiaalsete tingimuste kujundamine — koolid, lasteaiad, kauplused, klubid ja maakodud. Jürisson väidab, et siin ei saa universaalseid lahendusi leida, kuid on siiski võimalik kavandada üldjoontes põhilisi teid maaelu raskuste kõrvaldamiseks. „Kui tahame tööjõudu maal stabiliseerida, siis on vaja selleks midagi ette võtta, sest tööjõuliste inimeste arv kolhoosides ja sovhoosides väheneb. Asi pole ainult olemasolevas tööjõus, veelgi tähtsam on, et maanoored jääksid pärast kooli lõpetamist tööle põllumajandusesse. Eks see alga kõigepealt kodust," kurdab ja väidab Jürisson.

Nii-siis — venelastel on häda käes: eestlased ei taha enam olla nende lehmalüpsjad ja seatalitajad ja vaatavad kuidas oleks võimalik maakurudest välja pääseda ja linnadesse elama asuda. Doktor Jürisson on nüüd see mees, kes peab välja nuputama need õngesöödad, millega rahvast maal kinni hoida ja neid sovhoosidesse ja kolhoosidesse meelitada. Näib, et üheks kõige paremaks meelitamisvahendiks on inimestele maal oma iseseisva üheperekonnaelamu lubamine.

Jürisson mainib, et 1980. aastal oli Eestis 10.100 tühja talumaja, mis kõik võiksid nüüd olla „kauniks maakoduks." Need on teatavasti majad, milledest inimesed 1949. aastal toimunud suure küüditamisoperatsiooniga Siberisse saadeti. Kuid vaevalt on need hooned veel elamiskõlbulikud, kuna need on seisnud 35 aastat tühjadena ja mahajäetuina ning aeg ja karm kliima on teinud nende lammutamiseks oma töö.

— Ilmar Jürisson on küll doktori kraadiga mees, kuid tundub olevat pisut aeglase mõtlemisega. Miks ta siis kõigile nendele probleemidele ja maakodudele ei mõelnud kui ta „Suure Isamaasõja" ajal pärast venelaste Eestist välja löömist oli Eestis punaste löögimeeste põrandaalune komandör ja Pärnumaal Eestimaa kommunistliku partei keskkomitee volinik, kelle esmajärguliseks ülesandeks oli eesti põllumehe ja maakodude hävitamine.

★

Lääne-Saksamal ilmuv ajakiri „Der Spiegel" avaldas mõni aeg tagasi huvitava artikli sotsialistliku valitsuse poolt Rootsis rakendatud heaolu süsteemi kohta, mis ähvardab nüüd kaasa tuua olukorra, kus inimestelt täielikult on võetud tegevusvabadus ja individuaalne algatusvõime. Rootsi heaoluadministratsioon on kasvanud ülivõimsaks masinavärgiks, mille esmajärguliseks eesmärgiks näib olevat oma eksistentsi kindlustamine, märgib ajakiri.

Stokholmi ekspertide arvamiste kohaselt maksab heaoluadministratsiooni ülevalpidamine peatselt rohkem, kui kõik need summad kokku, mis kulutatakse igasugustele toetustele, sotsiaalhüvistele, arstiabile ja pensionidele. Bürokraatia aparatuur on kasvanud selle süsteemi juures niivõrd võimsaks, et rootslased tunnevad endid abituina nende jõudude ees, mille tegevust neil ei ole enam võimalik mõjutada ega kontrollida. Rootsi bürokraadid on kudunud rootsi ühiskonna ümber tiheda seaduste, eeskirjade ning keeldude-käskude võrgu, kus ei ole enam ruumi individuaalsusel.

Ajakiri toob muuseas näiteid Rootsi arstiabi korralduse kohta. Kui näiteks üks tavaline rootslane

(Järg lk. 3)

VALVEARST NÄDALALÕPUL

17. ja 18. märtsil
dr. T. Maimets, tel. 469-1322

24. ja 25. märtsil
dr. R. Vanaselja, tel. 921-7777

Sõnasild äratatakse

TORONTO (EKN Informatsioon) Peale mõneaastast vaheaega, on Eestlaste Kesknõukogu Kanadas rahvuskultuuri komisjon uuesti elustanud „Sõnasilda Kodumaale". Sel aastal toimub Sõnasild eeloleval pühapäeval, 18. märtsil, Eesti Maja suures saalis, algusega kell 4 p.l.

Kavalises osas on õp. Udo Petersoo palvus ja aupeakonsul Ilmar Heinsoo tervitus. Esinejateks on Toronto Eesti Segakoor, sopran Evi Valge j.t. Aino Kurg esitab ettekande Juhan Aaviku 100 a. juubli puhul. Segakoor esineb ka Aaviku lauludega. Esitamisele tuleb Hella Leivati selleks puhuks kirjutatud luuletus. Lühikesed sõnavõtud EKN esimehelt Laas Leivatilt, Sini-Must-Valge 100. a. juubelikomitee esimehelt Udo Petersoolt ja ESTO '84 esimehelt Toomas Metsalalt.

„Sõnasild Kodumaale" helilindistatakse ja saadetakse raadio kaudu Eestisse. Sellega me saadame oma tervitusi kaasmaalastele ikestatud kodumaal. Sissepääs üritusele on $3.— isikult, mis läheb saali üüri kulude katteks. Kõik kaasmaalased on teretulnud!

Teadaanne

Kuna Eesti Maja aktsionäride koosolek toimub sama päeva hommikul, on palutud EKN'ul „Sõnasilda Kodumaale" edasi lükata ühe tunni võrra. Sellega, „Sõnasild" toimub ikka samal päeval, s.t. 18. märtsil, aga algusega kell 4 p.l. ja mitte kell 3 p.l. nii nagu lehes oli kuulutatud.

Jälgige eesti organisatsioonide tegevust VABA EESTLASES!

Kommentaarid

(Algus lk. 2)

jääb haigeks, siis ei saa ta arsti valida oma äranägemise järele. Arstiabi andmiseks on tehtud kindlad ja täpsed eeskirjad ning nende kohaselt on ette nähtud, milline kehaosa tuleb teatud haiglas ravimisele. Ettekirjutiste tulemusena on esinenud juhtumeid, kus haigestunud rootslast on ravitud seitsmes Stokholmi haiglas. Sellised bürokraatlikud eeskirjad tekitavad olukorra, kus inimene võib surra enne kui ta jõuab õige arsti juurde. Stokholmis on esinenud juhtumeid, kus ambulantsauto on viinud inimese haiglasse, kuid seal pole teda vastu võetud, kuna see haigla ravib hoopis teisi haigusi, organeid või kehaliikmeid.

Kogu see omapärane üleorganiseeritud tohuvabohu maksab palju raha, mis kasseeritakse elanikelt sisse tulumaksude näol, kes peavad riigile andma 50—85 protsenti oma sissetulekutest. Kuna maksud on kõrged, siis ei ole ime, et rootslased katsuvad maksude tasumisel riiki petta nii palju kui võimalik. Kuid bürokraatia on ka siin leidnud vastuabinõusid, üritades lähemas tulevikus erilise kompuuteri süsteemi rakendamist, mis annab valitsusele erakordselt suured võimalused kõigi isikute sissetulekute ning samuti nende elu kontrollimiseks.

Kõike seda lugu lugedes jääb mulje, et Rootsi on sattunud bürokraatliku sotsialistliku süsteemi küüsi, kus inimene on sama abitu nagu võrku sattunud kala. Kes on siin süüdi? Kahtlemata rootslased ise, kes valisid viimastel valimistel tagasi sotsialistliku partei eestotsas ultrasotsialistliku peaministri Olof Palme'ga.

AMI

T.E.S. Lasteaia 20. aastapäeval oli vanemaile avatud klassiruumid nägemaks kuidas nende lapsed töötavad. Pildil III klass Silvi Verderi juhatusel. Foto: Vaba Eestlane

Kool eesti kunstnikkonna kasvatamiseks

Kõrgema Kunstikooli „Pallase" asutamisest 65 aastat

Mõni nädal enne kunstnik Endel Kõksi surma sain temalt kirja toovitusega KK/ „Pallase" juubelinäitust Torontos korraldada ja seda juba eeloleval kevadel, kuigi kool asutati 1. okt. 1919. Nagu Kõksi kirjast selgus oli tal kavatsus üle vaba maailma K/K „Pallase" juubelit pidada ja lähemaid juhatusi anda. Ühendriikides pidi olema korraldajaks kunstnik Eduard Rüga, Kanadas Benita Vomm, Austraalias Gunnar Neeme ja Euroopas (Rootsis) oleks ta vast ise seda korraldanud, soovitades peale elavate ka surnud pallaslastega arvestada. Tema ootamatu surm lõpetas edaspidised juhtnöörid. Toronto endised pallaslased ja siin surnud pallaslaste omaksed on reageerinud üleskutsele ning korraldavad K/K „Pallase" 65. a. juubelinäituse 31. märtsil ja 1. aprillil 1984 Toronto Eesti Maja väikses saalis.

Eesti Vabariigi loomisega asuti ka eesti koolide ümberkorraldamisele. Kirjanikud ja kunstnikud, kes olid täis jõudu ja loominguinspiratsiooni koondusid, et ühiselt rahvale edasi anda oma teadmisi eesti keeles. Paljud noored haritlased ning kunstnikud, kes olid õppinud kas Peterburi kunstikoolides, Riias või Lääne-Euroopas, pöördusid kodumaale.

Tartus asutas grupp noori kirjanikke ja kunstnikke oma koondise, kunsti ja kirjanduse ühingu „Pallas". Nad korraldasid loenguid kunsti alal ning kirjandusõhtuid, kus kandsid ette oma loomingut.

Kunstnikud nagu Kr. Raud Tartus ning Ants Laikmaa Tallinnas avasid stuudiod noortele kunstihuvilistele. Konrad Mägi avas kodumaalè jõudes oma ateljee, mis näitas, et noortel oli kunstihuvi väga tugev.

Sellest tingituna tekkis kunstiühing „Pallasel" mõte avada Tartus kunstikool, kus oleks võimalik õppida maali, graafikat ja skulptuuri. Koolile pandi nimeks K/K „Pallas" ühingu nime järgi.

1. oktoobril 1919 avas „Pallas" oma uksed. Õpilasi oli tulnud kokku viiekümne ümber. Esimeseks juhatajaks oli Konrad Mägi, õppejõududeks Ado Vabbe, A. Starkopf, Jaan Vahtra. Hiljem õpilaste arvu kasvades kutsuti juurde V. Mellik (Melnik), Peet Aren, N. Triik jt. Noored õpetajad tõid endaga kaasa välismaailmast neo² impressionismi, kubismi, futurismi jne. Koostati õppekava, mis oli võrdlemisi laiaulatuslik. Õppeaeg oli ette nähtud viis aastat eranditega. 1. ettevalmistusklass, 2. üldklass, 3. maaliklass, 4. ateljee ning meisterateljee.

Arvestades õpilaste andeid peagu pooled õpilased jõudsid pooleteise aastaga ateljeesse, kus toimus peamine õppetöö. Sealt võis keskkooli-õpetaja kutse saamiseks hakata eksamitele ettevalmistama, kes soovis kunstnikuna kooli lõpetada püüdis meisterateljee poole, kus õpilane omaette ruumis töötas tavaliselt aasta või kaks.

Peale praktiliste töötundide oli kõigile sunduslik kolm peaeksamit: kunstiajalugu, anatoomia ja perspektiiv.

Peale selle tuli joonistamisõpetajaks soovijatel õppida terve hulk teoreetilisi ning metoodilisi aineid, mille lektoriteks olid E. V. ülikooli õppejõud.

Kui mina „Pallases" olin, siis oli õpetajaks kunstiajaloo alal Voldemar Vaga, anatoomiat andis prof. Villems ülikooli anatoomikumis, ning härra Sapotski perspektiivi ja projektsiooni; J. Tork pedagoogika ajalugu, prof. K. Rammul psühholoogiat ja prof. A. Rammul tervishoidu.

Tööpäev oli võrdlemisi pikk, 9 —12 e.l. ateljees, peale kaht tundi lõunavaheaega 2—4 p.l. aktijoonistamine, 6—8 õhtul krokii (kiirvisandid aktidest) ja lõppeks 8—10 õ. loengud. Õpilased, kes anatoomia eksamit kavatsesid ära anda, õppisid koos koolis vabadel momentidel, kasutades koolile kuuluvat luukere, vedades seda ühest ruumist teise, võttes grupipilti vahest sellega koos jne.

BENITA VOMM

Kunstiajaloo kava kestis kaks aastat, nii et eksamiteks tuli kõvasti ette valmistada.

Samuti tuli perspektiivi all igal eksamist osavõtval õpilasel üks ehitus, hoone või sild projekteerida ning perspektiivi viia.

See oli kodune ülesanne, peale selle tuli eksamil töö teha.

Aastail 1926—1929 eksamineeris näiteks kunstiajaloos vastav komisjon, eesotsas direktor Ado Vabbe, kunstiajaloolane Voldemar Vaga ja M. Pukits. Pedagoogika alal jällegi direktor Ado Vabbe, prof. P. Põld ja Juhan Tork (surnud Torontos).

Aineid oli eriti joonistamisõpetaja kursuslastel terve rida, igal oma eksamineeriv komisjon.

Eestlased lõid eesti kunsti omal maal ja vaatamata majanduslikele raskustele püüdsid noored edasi kunstirajal.

Nii kasvatas ühe vana rahva noor Eesti Vabariik oma lapsi. K/K „Pallasest" on võrsunud meie kunstnikkond, ning andnud edasi teadmisi järeltulijatele nii Kodu-Eestis kui ka laias maailmas.

Benita Vomm

Ottawa eestlaste EV aastapäev

Nii mõnigi eestlane tegi luureretke raekoja esisele, et oma silmaga vaadelda, kas lipp lehvib nagu kord ja kohus ja kas linnavalitsus peab ikka kinni 1973. aastal antud lubadusest.

Ottawa eestlastele oli Eesti Vabariigi sünnipäevale järgnev laupäev pidulikuks kokkutuleku päevaks.

Sellisena on see tähtsaim päev ja suursündmus kohalikele eestlastele ja Ottawa Eesti Seltsile,

kes seda sündmust on tähistanud järjekindlalt aastast aastasse.

Juba enne kogunemist Ottawa Kunstide Keskuses avas taevataat taevaluugid ja õnnistas linna lumetormiga, mis muutis tänavad libedaks ja lükkas aktuse alguse veerand tundi edasi. Kuid eestlasi tuli ligidalt ja kaugelt ning saal täitus korraldajate heameeleks. Kohal oli eestlasi N. York'i osariigist, Kingstonist, Montrealist, Toronto ääremaadelt. Kohale tuli noori ja vanu, paljud daamid olid rahvariietuses esindades kümmekonda kihelkonda.

Eesti õhtu algas lippude sissekandmisega perekond Nõmmikute noorte poolt,

Ottawa Eesti Seltsi esimehe tervitusega ja sellele järgneva leinaseisakuga kahes Vabadussõjas langenute mälestuseks.

Muusikaline osa algas Kaljo Raid'i poolt seatud koraaliga „Ärgake, nii vahid hüüdvad". Esinesid vennad Mati ja Paul Vaska tromboonil ja trompetil klaverikunstnik Armas Maiste saatel.

Muusika vaheajal luges Linda Varve Gustav Suitsu luuletuse „Laul Eestist" luulekogust „Tuulemaa", mis väljendas luuletaja nördimust omaaegsest sünguse perioodist.

Vennad Vaskad jätkasid konserti, seekord klaveri saateta. Need olid eesti viisid eesti heliloojailt, erandiks Merikanto. Klaverikunstnik A. Maiste omapoolt sisustas muusikalist kava Bachi Itaalia kontserdi esimese osaga ja J. Aaviku helitööga „Teelahkmel".

Aktuseköne oli kpt. Aug Nõmmikult. Lühike kestvuselt, selgesõnaline ja rahvusliku sisuga kõne pälvis kuulajaskonna heakskiidu.

Sõnalisi tervitusi läti ja leedu seltsidelt andsid edasi dr. Parps ja Danys.

Abiesinaine luges ette kirjalikke tervitusi Toronto, Montreali, Sudbury ja Sault Ste. Marie eesti seltsidelt.

Omas lõppsõnas abiesinaine pöördus kuuljaskonna poole palvega abistada vabadusvõitlejat M. Niklust.

Aktus lõppes Eesti hümniga.

Aktuse korraldajaks oli Ottawa Eesti Seltsi juhatus, kes oli sajaprotsendiliselt kohal järgmises koosseisus: esimees Raimund Piirvee, abiesinaine Ene Shewchuk, kirjatoimetaja Valter Albert, laekur Hugo Laanela. Juhatust abistasid nõuga ja jõuga Nora Nõmmik ja Hille Varve.

Rapiir

GM
REIN KOPPEL
CHEVROLET • OLDSMOBILE
ROBERTSON MOTORS LTD
1555 DANFORTH AVENUE
TORONTO, ONT. M4J 1N7
TELEFON 466-1135

RATAS OPTICAL
219 DANFORTH AVENUE
TORONTO, ONTARIO M4K 1N2
465-6251
Täidame täpselt igat liiki prilli-retsepte, näit. „cataract" tüüpi. Suur valik lasteraame, spordi kaitseprille ja parimas kvaliteedis päikeseprille.
Raamid peamiselt Euroopast, alates $12.— kuni $200.—
Hinnaalandus kaasmaalastele 10%
Täidame ka kodumaiseid retsepte ja soovikorral saadame ära.

Hiljuti avatud EESTI LILLEÄRI
AARDVARK
1065 STEELES AVE W
NORTH YORK ONT
M2R 2S9
Omanik LINDA SEPP
Avatud 7 päeva nädalas
736-1170
Kodus 223-0201
AARDVARK FLORIST LTD

BON AIR APPLIANCE SERVICE
PARANDAME
külmutuskappe ja pliite — igat liiki
☆ 31 aastat tööpraktikat ☆
Tel. 533-9334

VAIPADE & MÖÖBLI PUHASTUS
SEINAST-SEINA JA LAHTISED
ERIK LOKBIK — 447-9834

VABA EESTLANE
kaks korda nädalas

	Maksab Kanadas:	Väljaspool Kanadat:
Aastas	$51.—	$65.—
Poolaastas	$28.—	$35.—
Veerandaastas	$15.—	$18.—

KIRIPOSTIGA + SAATEKULU

	Kanadas:	Väljaspool Kanadat:
aastas	$56.— + $42.—	$47.—
poolaastas	$30.— + $21.—	$24.—
veerandaastas	$16.— + $10.50	$12.—

VÄLJASPOOL KANADAT ja USA-d:
LENNUPOSTIGA aastas $129.—, poolaastas $67.— ja veerandaastas $35.
Aadressi muudatus 70 centi. Üksiknumbri hind 70 senti
Kanada aadressidele palume märkida „POSTAL CODE" ja USA aadressidele „ZIP CODE"
Pangatshekk või rahakaart kirjutada Free Estonian Publishers nimele.

Tellimine saata:
VABA EESTLANE
1955 Leslie St., Don Mills, Ont. M3B 2M3
Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavalise / kiripostiga alates .....
..... 19..... Tellimise katteks lisan $..... siinjuures rahas / tshekiga / rahakaardiga. (Raha saata ainult tähtkirjas).
Nimi .....
Aadress .....

Head sõpra

BORIS HÄRM'i

mälestavad leinas

JEANNETTE ANTON
JAAN MARTVEE abikaasaga

Mälestame armast suvila-naabrit

BORIS HÄRM'i

ja avaldame kaastunnet perekonnale

J. TERTS abikaasaga
V. TERTS abikaasaga
A. AVANDI abikaasaga
H. RIST abikaasaga

Kauaaegset armast sõpra

BORIS HÄRM'i

mälestavad kurbuses

ILSE ja VÄINO SIBUL
ILMAR PIRSO perekonnaga

Kauaaegset kallist sõpra

BORIS HÄRM'i

mälestavad sügavas leinas

EVA ja LEO PRII

Ootamatult lahkunud kauaaegset tuttavat

BORIS HÄRM'i

mälestab

J. JUHANSON perekonnaga

Armast

BORIS HÄRM'i

mälestavad leinas

AIRA ja RAUL PILVET lastega

Endist kaasametnikku

BORIS HÄRM'i

surnud 11. märtsil 1984 Torontos

mälestab

ENDISTE EESTI POLITSEIAMETNIKE KOGU

Armast sõpra ja kaastöölist

ERICH RAJA

mälestavad

EDGAR ja SELMA perekonnaga
ARNOLD ja ALIINE perekonnaga
EDUARD ja ALIIDE perekonnaga

OOTAMATULT LAHKUS MEIE ARMAS SÕBER

BORIS HÄRM

Mälestavad leinas

MIHKEL ENNO
HELMUT KASK
LEIDA KASK
BARBARA KENT
JUHAN KLAAS
SELMA LÄÄNSOO
MARTHA MEYER
ERICH SOOSAAR

KAUAAEGSET HEAD SÕPRA JA MEMME

MARI ÜLPER'it

mälestavad kurbuses

AURELIE SOO
HELVE
HILMA ja ALF

Rikkalik oli Sinu elurada,
nüüd aeg Sul puhata —
Sa võõras mullas maga!

Kauaaegset head sõpra

ELLA KÕRGEMETS'a

mälestavad

GEORGE & ERIKA MERIMETS ja
HILDA SILIVÄLJA

Armast

HERTA TOATER'it

mälestab kurbuses

EESTI KODU pere

Mälestame kurbuses

OLGA NURKLIK'u

MARIE NEUMANN
JENNY KAKO

Leinateateid

Rootsis suri 27. detsembril Eduard Soever, sündinud 9. novembril 1910.

Göteborgis suri 27. detsembril Aleksander Tomson, sündinud 3. aprillil 1902 Eestis.

Stokholmis suri 23. detsembril Ellinor Marie Teose, sündinud 26. juulil 1899 Viljandis.

Pennsylvanias suri 23. detsembril Leida Erika Sams, sündinud 17. juulil 1917 Tallinnas.

USA-s suri 24. detsembril Anu Lund, sündinud 5. mail 1888.

Eestlaste poolt eelistatud ja traditsiooniliseks kujunenud

MATUSEMAJA

Matusemaja on üle 115. aasta teeninud Metropolitan Toronto sama perekonna poolt väljakujunenud traditsioonidega. Moderniseeritud avarad ruumid, kvalifitseeritud personal ja küllaldaselt parkimiseruumi.

Väärikas teenimine

ROSAR-MORRISON
FUNERAL HOMES LTD.

T. L. MORRISON — Funeral Director

467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Telefon 924-1408

Eesti Vabariigi aastapäevi Rootsis

Eesti Vabariigi 66. aastapäeva on tähistatud paljudes Rootsi linnades asuvais eesti ühiskondades. Göteborgis oli kõnelejaks kirjanik Helga Nõu ja rootsipoolseks kõnelejaks Ida-Euroopa Solidaarsuskomitee esinaine Margareta Hammar. Kavalises osas esinesid Göteborgi Eesti Algkooli Õpilaskoor Aho Rebase juhatusel, Göteborgi Eesti Naiskoor Hilja Ivalo juhatusel ja Göteborgi Eesti Meeskoor Eero Tarjuse juhatusel.

Malmös oli kõnelejaks peapiiskop Konrad Veem algsel jumalateenistusel, millele järgnes koosviibimine kohvilauas, mille ajal Helle Paabo laulis eesti rahvalaule ja Mainu Lainevool luges eesti luulet.

Halmstadis oli kõnelejaks Sergei Soldatov, klaverimuusikat eesti viisidest esitas Eivor Fagerström.

Norrköpingis kõneles ERF peasekretär Jaak Akker. Muusikalises osas esines külaliskoorina Stokholmi Eesti Meeskoor Lembit Leetma juhatusel ja kohalik eesti noorte grupp „Viisilised".

Stokholmis peeti aktus juba 19. veebruaril. Aktuse avas eesti üliõpilaskonna esindaja Peeter Paljak, kõneles Rootsi Folkpartiet esimees Bengt Westerberg ja Sergei Soldatov, kes on nüüd tööle rakendatud Vabadusraadio eesti osakonna toimetuses Münchenis. Muusikalises osas esines Stokholmi Eesti Algkooli lastekoor Heli Siikaneni juhatusel ja Alfred Pisuke esitas Tubina süidi eesti tantsulugudest.

Venelaste raketid langesid lõuna-aafriklaste kätte

Hiljutisel karistusekspeditsioonil Angoolasse langes Lõuna-Aafrika vägede kätte koormate viisi vene sõjavarustust, millega sealne nukuvalitsus kuuba üksuste abil sõdib oma kodanike vastu, kes ei nõustu kommunistliku diktatuuriga. Muude seas langes lõuna-aafriklaste kätte seal uut tüüpi N. Liidu rakett süsteemist SA-9, klassist „maa-õhk". Sõjavägi näitas nüüd raketti ajakirjanikele.

Veel hiljuti teatasid Lääne relvade spetsialistid vene raketist, märkidest, et sellest on teada ainult seda, et ta on 3-jalane ja võimeline tabama lennukeid kuni 7500 meetri kaugusel, et ta on monteeritav autole ja võib kiiresti vahetada asukohta.

Kes Angoolas raketti käsitlesid, kas angoola punased, kuubalased või venelased ise, pole teada. Kui teada, et kõik nimetused ja vajalik informatsioon raketil on venekeelne, pole raske teada, kes selle taga istus.

VES

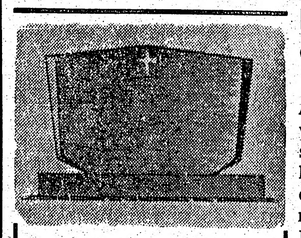

HAUAKIVID
Eesti ettevõte
YONGE MEMORIALS LTD.
2044 Yonge St. Toronto,
Ont. M4S 1Z9
(Davisville & Eglintoni vahel)
Tel. 487-2147

Pastor igatseb eesti naise järele

Londoni õhtuleht „The Standard" avaldas hiljuti piltidega varustatud artikli New Barneti St. Marks'i kiriku pastorist Stephan Knowers'ist, kes palub N. Liidu võimudelt ja ka kõrgemalt taevaselt võimult, et tema noor 27-aastane naine Tallinnast (neiuna Kersti Uikbo) Londoni tema juurde lastakse.

Ajaleht nimetab Kerstit korduvalt venelaseks, kuigi tema sünnilinnana märgitud Tallinn, Eesti. Noor abielumees tutvus oma naisega, televisiooni lavastajaga Musta mere ääres puhkusel olles. Kaks aastat peale tutvumist abiellusid nad Tallinnas. Siis avaldas noor abielunaine soovi koos mehega Inglismaale sõita, mida aga siiani pole lubatud. Ametivõimud kartvat eriti fiktiivseid abielusid, mida noored naised sõlmivad N. Liidust välja pääsemiseks.

Pastor Kowers on vahepeal mitu korda oma naist külastanud Tallinnas ja loodab tema maikuul Londoni jõudmist.

Eesti Hääl

ESTO MUTUAL FUND LTD.

Aktsia hind 13. märtsil $11.02

Toronto, Ont. M5H 1J8
145 King St. W., Room 1900

Telefon päeval 364-1131
õhtul 925-6812

Kissinger soovitab:

USA toogu pooled maaväed Euroopast välja

NEW YORK — Endine USA välisminister Henry Kissinger tegi ettepaneku, et USA tooks ära pooled oma maajõududest Lääne-Euroopast, kui Euroopa ei võta suuremaid kohustusi ise oma maavägede formeerimisel.

Kui Euroopa alaliselt alahindab konvetsionaalsete relvade tähtsust, siis pole USA-l muud valikut, kui paigutada sinna strateegilisi relvi, mil on poliitilist kaalu. Tuumarelvad jäävad ülimaks kaitsevahendiks isegi konventsionaalsete relvade rünnaku puhul, ja USA vägede osaline väljatõmbamine, kuni pooles ulatuses praegustest maajõududest, võiks olla loogiline tulemus.

Kissinger soovitas ka, et liitunute ülemjuhataja koht läheks Lääne-Euroopasse; seni on see olnud ameeriklaste käes. Sellevastu NATO peasekretäri koht, mis alati on olnud läänеeurooplaste käes, peaks minema ameeriklastele pärast seda, kui praegune sekretär Lord Carrington otsustab minna pensionile. Need sammud võivat anda julgust paremaks poliitiliseks koostööks liitlaste vahel.

4812 YONGE STREET
(Sheppardi lähedal) 221-1159

R. S. KANE
Funeral Directors

WILLOWDALE ONTARIO

Eesti neiu Kanada lennuväekadettide leitnandiks

Leitnant Hille Viita, 21-aastane, sai esimeseks naissoost komandörohvitseriks 701. Royal Canadian Air Cadets NDC eskaadri äsjasel tseremoonial. Ta on kolmas naine, kes on sellisel kohal. Viita, kes on ärijuhtimise ala üliõpilane McGilli ülikoolis ja olnud lennuväe kadett viimased kaheksa aastat, määrati 701. eskaadri juhiks, mis organiseeriti 1958 NDG ühiskondliku nõukogu toetusel.

Leitnant Viita rõhutas, et lennuväe kadettide liikumise eesmärgiks on arendada head kodanikuteadvust ja juhiomadusi, füüsilist vastupanuvõime arendamist 13—21-aastastele Kanada sõjajõududes.

Eskaader on olnud noorte meeste ja naiste keskuseks, kes on huvitatud oma ühiskonna abistamisest, võideldes apaatia ja kuritegevuse vastu koolieelistе hulgas.

Samaaegselt leitnant Hille Viita ülendamisega edutati veel 12 kadetti.

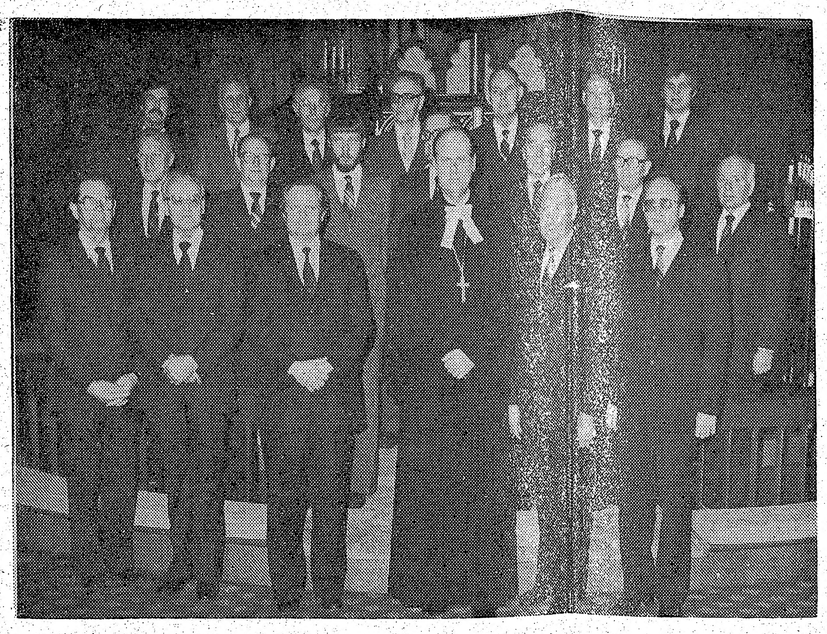

EELK Toronto Vana-Andrese koguduse nõukogu 1984: ESIMENE RIDA: Jaan Niitsoo, Bruno Lindre, Tõnu Orav (nõukogu esimees), õp. Udo Petersoo, Bernhard Teder (nõukogu abiesimees), Ivar Nippak. TEINE RIDA: Arnold Kapp, Eimar Neps, Indrek Järve, Tõnis Laar, Osvald Piil, Alfred Sepa, Otto Pajur. KOLMAS RIDA: Tõnu Toome, Hjalmar Kuld, Elmar Sääsk, Endel Aruja, Vaidek Ojasson, Toivo Hiir, Enn Tiislar. PILDILT PUUDUVAD: Erik Altosaar, Lembit Jänes, Hans Kivi, Ilmar Lepik, Richard Pulk ja Jaan Terts.

Elav usuline töö Vana-Andrese koguduses

EELK Toronto Vana-Andrese koguduse täiskogu koosolekul, veebruari alguses, mida juhatas nõukogu esimees, Tõnu Orav, võeti teataks, et koguduse töö möödunud aastal on kulgenud viljakalt ja ülimalt üksmeelselt kristlikus vaimus.

Täiskogu koosoleku avas palvusega koguduse õpetaja Udo Petersoo.

Koguduse laekur, Bruno Lindre, kandis ette majandusaruande ja märkis, et laekumised on tunduvalt ületanud eelarve. Ta tänas kogudust tubli majandusliku panuse eest.

Pühapäevakoolis, mida juhatab Aino Pähn, töötab 17 last,

lisaks neile leerieelsete grupis 11 noort.

Õp. Albert Roosti juhtimisel areneb töö piiblitundides kaks korda kuus.

Koguduse naisring, Linda Pintsoni juhtimisel pälvis tänu ja heakskiitu, eriti maitsvate kohvilaudade sagedase korraldamise eest. Naisringi juurde kuuluv käsitööring, mida juhatab Õie Türk, on töötanud suure innuga ja valmistanud rohkelt maitsekaid käsitöid.

Koguduse segakoor Asta Ballstati juhatusel on kaunistanud koorilaulуga mitmeid jumalateenistusi, kaasaarvatud üks kontsert-jumalateenistus.

Praegu koor valmistab ette Kristuse kannatamisaja kontserdiks palmipuude pühal,

kui ka osavõttu ESTO-84 laulupeost.

Koguduse kultuuritoimkond, mille esimeheks Emil Eerme, on korraldanud mitmeid kunstinäitusi ja muud kultuurilist tegevust.

Koguduse nõukogu valimistel valiti uuteks liikmeteks Toivo Hiir ja Arnold Kapp. Hiljem nõukogu koosolekul valiti tagasi eelmise aasta juhatus: Tõnu Orav — esimees, Bernhard Teder — abiesimees, Enn Tiislar — sekretär ja Bruno Lindre — laekur.

Kokkuvõttes nimetas esimees, et iga-pühapäevane jumalateenistustest osavõtt on olnud rõõmustavalt rahvarikas,

kus mitmel korral eri-ürituste puhul on kiriku seltskondlikud ruumid muutunud kitsaks.

Ta tänas kõiki koguduse liikmeid heasüdamliku suhtumise eest koguduse töösse, erilise tänu suunas ta neile, kes nõukogus ja juhatuses on andnud oma aega kristlikule töö-põllule ja neile, kes juhtivalt töötavad koguduse all-organisatsioonides.

Palvepäev Peetri kirikus

Õp. A. Taul organiseerib palverännaku Pühale Maale

Pühapäeval, 11. märtsil, toimus EELK Peetri kirikus palvepäeva jumalateenistus. Jäätanud teedest ja piitsutavast hoogtuulest hoolimata oli kirik rahvast täis. Teenisid praost Andres Taul ja abiõpetaja pastor Edgar Heinsoo.

Palvepäeva jumalateenistusega algas Kristuse kannatusaeg ning õp. Taul oli oma jutluse aluseks võtnud apostel Pauluse kirjast korintlastele selle koha, mis käsitab Kristuse ülestõusmist. Ta kirjeldas kuidas juudid Jeesust oma kuulsate prohvetite hulgast ei leidnud ja seetõttu teda ei tunnistanud, samuti oli Jeesus komistuskiviks sofistikeeritud kreeklastele, kellede arenenud teaduslik ja filosoofiline mõtlemine tunnistas Jeesuse küll heaks inimeseks, aga mitte Jumala pojaks ja nii hülgasid nemadki Kristuse. Õpetaja pani kogudusele südamele, et see mitte juutide ja kreeklaste kombel Jeesuse risti tagasi ei lükkaks, vaid alustaksid kannatusaega Jeesuse risti juures. Ühtlasi pani ta kirikulistele südamele, et nad kedagi ei vihkaks ja kui nende tutvuskonnas leidubki inimene, kelle eest paluda ei saa ja kellele head soovida käib üle jõu, siis ometigi peaks iga koguduseliige nii palju suutma, et ta palub, et Jumal talle andeks annab ja annab sliski selle inimese Jumala hoolde. „Lepi oma vennaga," ütles ta.

Jumalateenistusele andis piduliku meeleolu solist Elna Libe, kes muuhulgas laulis Franz Abt'i „Palve" ja H. T. Burleigh'i „Nägid sa?". Orelimängu eest hoolitses kiriku organist Roman Toi.

Järgnes mele pliskoppide (peapiiskop ~~Konrad~~ Veem ja piiskop Karl Raudsepp) palvepäevaks saadetud karjasekirja ettelugemine.

Armulauda jagasid mõlemad õpetajad ning sellest võttis osa 26 koguduseliiget.

Pärast jumalateenistust pakuti kirikusaalis kohvi ja õp. Andres Taul näitas valguspilte oma äsjaselt reisilt Pühale Maale ja kõik, mis kunagi Piiblist loetud-kuuldud, sai elavaks. Õp. Taul ütles, et Püha Maad saab külastada kahel viisil, esiteks kui turist, kus peamiselt tutvutakse tänapäeva Iisraeliga, kus ja kui mitu sõda on peetud, kui suured on kaotused ja võidud olnud. Niisugune reisimine jääb paratamatult pealiskaudseks ja kannab kerget poliitilist värvingut. Teine viis on aga sinna minna palverändajana.

Niisuguse reisi korraldab õp. Taul 1985. a. märtsis (4. märtsist—18. märtsini). Need, kes sellest reisist osa võtta kavatsevad, peaksid Uut Testamenti lugema ja vähemalt kohanimedega tutvuma.

Näitena tõi ta Kapernauma, see oli paik, kus Jeesus oma esimesed jüngrid oma ümber kogus, siis Betaania, kus elasid Marta ja Maria ja nende vend Laatsarus ja kus asubki Laatsaruse haud. Haud asub sügaval ja õp. Taul ütles, et nüüd alles sai ta aru miks Jeesus „suure häälega hüüdis: Laatsarus, tule välja . . ." Haud nimelt asub sügaval. Ketsemani aias on veel pragu alles 8 2.600 aastat vana õlipuud ja kuigi me ei tea missuguse õlipuu alla Jeesus viskus, kui ta hingehädas Jumalat palus, et Isa selle karika temast mööda minna laseks, siis ometigi oleme ju samas paigas ja võime iga õlipuu all käia. Neid näiteid tõi ta veel mitmeid ja rääkis kui suure elamuse see reis talle andis. Reis läheks maksma 2,249.— Kanada dollarit, sisse on arvatud tugev hommikusöök (võrdne meie külma lauaga) ja õhtusöök, transport bussiga ja peatumised esmaklassilistes hotellides. Koguni glidi on ta kinni pannud, selleks on Aleks Veit, noormees kes Ameerikas on sündinud, vanemate lahkuminekul eelistas aga isa või ema juures elamisele Iisraelis elada ja õp. Tauli arvates on raske paremat reisijuhti leida. Tagab ju ta päritolu hea inglise keele oskuse.

Reisigrupp on kavandatud 40-le inimesele ja neli viimast reisipäeva veedetakse Roomas, kuna see on tähtuselt teine algkristlaste kodupaik.

Reisi osas oleks palju olnud küsida, kuid pühapäevad on ju õpetajate suured tööpäevad, möödas oli küll ingliskeelne jumalateenistus, leeritund, palvepäeva jumalateenistus, kuid ees seisis veel jumalateenistus Ehatares ja mitu muud ametitoimetust.

Saunateadlased olid koos

Berliinis leidis aset saunateadlaste kongress, millel teatati, et seni olevat avaldatud üle 450 teaduslikku uurimust sauna kohta. Mitte ainult Euroopas, nagu Soomes, Saksas, Tshehhis, Austrias, Shveitsis, Prantsusmaal, Inglismaal, Belgias ja Hollandis, vaid ka USA-s, Kanadas, Iisraelis, Lõuna-Aafrikas, Jaapanis ja Austraalias olevat juba uurimisi sauna kohta tehtud. Saksamaal asutati esimene ajakiri „Sauna-Archiv" juba 1958. aastal.

Kuna kuumusest külma vette sukeldumine olevat nüüd tavaks kogu maailmas (vanasti ainult Soomes), ergutatakse keha iga saunaskäimise puhul mitu korda temperatuuridega 60 kraadist üle kuni 60 kraadini alla normaalset kehasoojust. Hoiatused, et saun kahjustavat südant ja vereringvoolu, ei vastavat enam tõele. Tuntakse ainult üksikuid haigusi, kus saun keelatud on. Isegi rasedatele naistele on saun väga soovitav.

ER

Vahtramahla aeg algas

Metropolitan Toronto loode nurgas (Steeles Ave. & Jane St.) asub muuseumiline „Black Creek Pioneer Village", mis püüab elavana anda läbilõikelise mulje uusasukate elust Ontarios enne konföderatsiooni. Küla avati uueks kevad-suve perioodiks 10. märtsil paarinädalase programmiga, mille nimeks on „A TASTE OF MAPLE". Uusasukatele olid magusa vahtramahla produktid erilise tähtsusega, ning siirupit pidi jätkuma maitseks ja maiustuseks aasta-ringi. Siirupi valmistamine oli küllaltki aegavõttev töö, sest ühe galloni siirupi valmistamiseks oli vaja 40 gallonit vahtramahla, ning suur hulk puid keetmiseks.

10. kuni 18. märtsini iga päev ja 24. märtsist kuni 15. aprillini nädalalõppudel võivad külastajad näha siirupi valmistamist, saavad maitsta mahla, siirupit ning nende produktisid ja võivad neid produkte osta vastavalt ajajärgule sisustatud külapoes. Nii siirupi valmistamine, hobuste jõul töötava puulõikamise sae demonstratsioonid, kui ka vastavas riietuses külaelanike elu jälgimine on kindlasti huvitav kogemus nii vanadele kui ka noortele.

„Black Creek'i" külast põhja poole, Pine Valley Drive, (Hwy 400 põhja poole, Major Mackenzie Drive W.) asub „Kortright Centre", looduskaitse keskus, kus 10. märtsist kuni 8. aprillini demonstreeritakse vahtramahla kogumist ning samuti siirupi keetmist. Samas toimub 10.—25. märtsini iga päeva „Go fly a kite" demonstratsioon; 10.—22. märtsini on samas kunstnik Gary Low loodusemaalide näitus.

Nii Black Creek Village, kui ka Kortright Centre on suurepärased, õpetlikud, ning meelelahutuslikud väljasõidukohad. Nad on avatud publikule iga päev kella 10.00 kuni 4.00. Lisainformatsiooni võib saada telefonil 661-6600.

35 aastat USA armee teenistuses

Möödunud aasta lõpupoolel toimus Fürthis USA armee korraldusel nende teenistujate pidulik kokkutulek, kes on siin armee teenistuses olnud vähemalt 35 aastat. Nende hulka kuulus muide ka viis eestlast, U. Semmel, V. Pootsmann, E. Joonas, V. Nurmissaar ja V. Sild.

See kokkutulek puudutas Põhja-Baieris asuvaid USA armee üksustes olevaid teenistujaid, kes said truu teenistuse eest vastavad diplomid ja märgid.

Raimond Leitaru hambaarstiks

Tübingeni ülikooli hambaarstiteaduskonna lõpetas detsembris EÜSL-i Esinduskogu liige Raimond Leitaru, kelle keskmine hinne oli 1,8. Ta töötab praegu Bundeswehri staabiarstina Ulmis Bundeswehri kliinikus. R. Leitaru tantsib muuhulgas ka Stuttgarti eesti rahvatantsurühmas ja on Saksamaa eestlaste hulgas üks tublimaid noori.

ER.

EGA kutsub

Endised Augsburgi laagri koolide õpilased korraldavad kokkutuleku, millest palutakse osa võtta ka kõigil teistel Hochfeldi ja Haunstetteni laagri elanikel.

Reservatsiooni Ontario Place'i Edelweiss'i restorani on võimalik teha 17. mail k.a. arvatavasti teisipäevaks, 10. juuliks, algusega kell 5 p.l. Koosviibimine kestaks kuni Neeme Järve kontserdini, kell 8.30 õhtul. Soovitav teatada hiljemalt 10. maiks 1984 aadressil: Pr. Lya Sermat-Einer, 49 Southwell Dr., Don Mills, Ont., Canada; M3B 2PI. Tel. 1 — 416 — 445-5815.

EGA korraldav toimkond

P.S.

Mulle on tehtud ülesandeks ESTO ajaks „Oculus" 4½ välja anda, Lembit Savi ja H. Bender-Leemani omavahelise keskustelu põhjal. Kuulutan „Oculuse" terve tolleaegse õppiva nooruse, kaasaarvatud laagrielanikud, ühiseks ajakirjaks, võttes vastu lugejakirju väljaspoolt V lendu (Ruumeti klassi) kuni 4. juunini 1984. a. „Oculuse" ettetellijatele garanteerin ajakirja $25.00 eest. Rahatshekk ja kaastöö saata aadressil ANTS VOMM, 122 Barker Ave., Toronto, Ont. Canada, M4C 2N9

Lugupidamisega
Teie
Ants VOMM

EESTI KODU otsib

MAJAHOIDJAT

palk ja korter kokkuleppel

Lähemaid andmeid saab Eesti Kodu kantseleist telefonil 281-1792, teisip., kolmap. ja neljap. kell 10 —12.

Eesti Kodu: 50 Old Kingston Rd., Scarborough, Ont. M1E 4Y1

Toronto Eesti Ühispank

958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

Ühenduses on jõud!

SOODSAD LAENUD KAASMAALASTELE

1-aastane hüpoteeklaen, lahtine 10¼%

Isikulaenud 12,5%

Informatsiooniks helistada: 465-4659

Income Tax Preparation

MARK TUOMOLA, B.A.

191 Eglinton Ave. E., room 206

— Soome Ühispanga maja —

Tel. 488-1801

Töötanud 1973. a. alates

EESTI ALUMIINIUM KOMPANII

Nüüd saadaval uued EUROOPA STIILIS

THERMO-AKNAD

kolmes värvis 2- ja 3-kordse klaasiga.

Tasuta hindamine. **Helistage: töökoja tel. 832-2238 kodus 769-0932**

OSSO Investments Inc.

10335 Keele Str., Maple, Ontario L0J 1E0

TASUTA! 1 paar

Wrangler®

JEANS — Saatja maksab tolli,

pakkumine on maksev ainult 30. apr. 84, kui saadate ettemakstud tolliga üle 6-kilose õhuposti paki Eestisse.

SAVE-O-WAY PARCEL SERVICE

A DIVISION OF 547319 ONTARIO LTD.

331 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2M8

Tel. (416) 532-3042

Võtame oma kontoris vastu ka tuliuusi saatja poolt toodud esemeid õhuposti tariifiga saatmiseks:

kuni 6 kg — $50.— 8 kg — $65.— 10 kg — $72.—
7 kg — $58.— 9 kg — $69.—

Tavalise postiga 5 kg — $19.— 10 kg — — $34.—

Kõik pakid on kindlustatud.

HAMILTONIS: 747 Barton St. E. — Tel. 544-3603

Wrangler

Standard kinkepakk: 4 paari „jeans" — 2 naiste ja 2 meeste, õhupostiga — 3 kg. Kõik tollid, pakkimine ja transport makstud. HIND $225.—

Saatke oma rahakaart koos instruktsioonidega meie Toronto kontorisse.

— KOHALETOIMETAMINE GARANTEERITUD —

221-1159

ONTARIO

SPORT

Aktiivsed kala-sportlased, passiivsed kalad

Märtsi alul korraldas Eesti Õngitsejate ja Jahimeeste Selts oma talvehooaja viimase kalapüügivõistluse Simcoe järve jääaukutest Royal Beachi ja indiaanlaste saare vahelisel järve jääl.

Viimasel püügivõistlusel oli ilm päikesepaisteline ja külm, —9°C. Kui esimesel võistlusel oli jää all märgatud kalu hulgaliselt liikumas, siis seekord oli täieline vaikus ja 14-e võistleja kohta saadi saagiks üks havi ja üks havi poeg; viimane lasti järve tagasi lootusega, et temast paari aasta jooksul paras pannikala kasvab.

Peale võistlust koguneti seltsi varahoidja F. Aadli kodusse, kus seltsi sekretär E. Saar veel kord kontrollis võistluse tulemusi ning seltsi esimees H. Riko jagas kohtadele tulnuile auhindu. Esimesel kohal E. Harilaid, 2 kg 997 g havi, omas Ida York'i trofeede äri rändauhinna jäädavalt ja seltsi individuaal-auhinna. Rändauhind on juba rännanud 14 korda ja E. Harilaid võitis selle nüüd kolmandat korda. Teisele kohale tuli Ülo Villmäe, kelle landi otsa oli eksinud pisikene havi poeg, mis siiski seltsi poolt väljapantud auhinna väärilisseks loeti.

Peale auhindade välja jagamist maitsti kuumi „koeri", mida seltsi varahoidja F. Aadli oma abi A. Lukiga serveerisid. Räägiti kalameeste jutte ja tänati alalist võõrustajat F. Aadlit.

Järgmine võistlus korraldatakse juunikuul. J. S-gi

Spordiuudiseid kodumaalt

Eesti ujumine 1983 50 m ujulas

MEHED:

100 m vabalt — 52,60 I. Stukolkin
200 m vabalt — 1.51,93 I. Stukolkin
400 m vabalt — 3.53,95 I. Stukolkin
1500 m vabalt — 16.22,90 I. Stukolkin
100 m rinnuli — 1.06,87 J. Bugakov,
200 m rinnuli — 2.26,98 H. Lomp
100 m liblikat — 57,81 M. Kukk
200 m liblikat — 2.08,31 A. Kiil
100 m selili — 59,42 O. Labzin
200 m selili — 2.09,17 O. Labzin
200 m kompleks — 2.11,74 I. Stukolkin
400 m kompleks — 4.42,24 G. Tõnning.

NAISED

100 m vabalt — 58,83 A. Liiv
200 m vabalt — 2.04,73 A. Liiv
400 m vabalt — 4.22,89 A. Liiv
800 m vabalt — 9.08,45 A. Liiv
100 m rinnuli — 1.15,76 M. Trofimova
200 m rinnuli — 2.39,61 K. Sillaste
100 liblikat — 1.03,79 M. Trofimova
200 m liblik — 2.19,97 M. Herzmann
100 m selili — 1.05,06 K. Indrikson
200 m selili — 2.19,16 K. Indrikson
200 m kompleks — 2.20,83 A. Liiv ja
400 m kompleks — 4.57,83 A. Liiv.

☆

Tänavu toimus Eestis esimene kolmiküritus — talvine suusamaraton (6805 lõpetajat), suvine rattaralli (868) ja sügisene pikamaa jooks (789). Võistlustulemused said kirja 182 inimest.

Võiduindeksid arvestati valemist, kus suhtarvudeks on nii osavõtja ja võitja aeg, kui ka osavõtukoht ja lõpetajate üldarv. Meestest võitis 22-aastane tartlane Märt Tomp indeksiga 3,4057 (maratonis 16. koht, rallis 187. koht ja jooksus 19. koht). Parima naisena oli Leili Teeväli Tartust 4,6964-ga üldjärjestuses 89. erk

Sõnavõtjaid Eesti lipu heiskamisel Toronto raekoja lipuvardasse. Vasakult linnanõunik W. Boytchuk, Ontario parlamendiliige Tony Ruprecht, Eesti lipu juubelikomitee esimees Udo Petersoo ja E. V. aupeakonsul Ilmar Heinsoo. Foto: Vaba Eestlane

RISTSÕNA NR. 1186

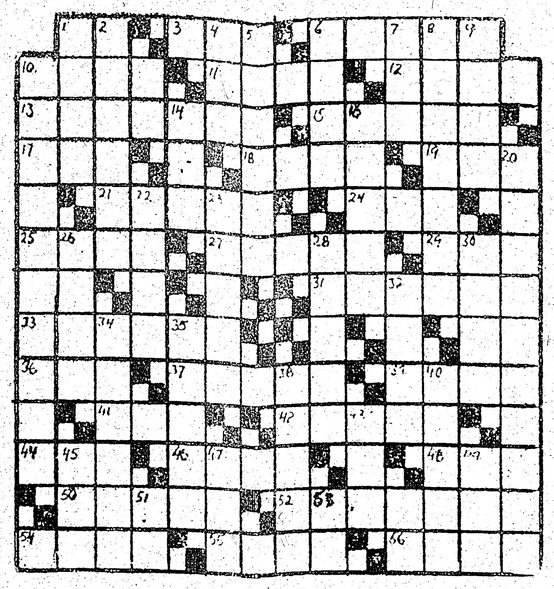

Põikread: 1. Kaassõna, 3. Tühi koht, 6. Haiguse tekitaja, 10. Tõsiasi, 11. Püssipära, 12. Rohkem, 13. Protsendid hoiuselt, 15. Valge, selge, 17. Artikkel prantsuse keeles, 18. Eesti luuletaja, 19. Kolm ühesugust konsonanti, 21. Kitsi inimene, 24. Toiduaine, 25. Vesi prantsuse keeles (koos artikliga), 27. Ajaline mõiste, 29. Näitav sõna, 31. Nädalad enne jõulupühi, 33. Sugulaste, 36. Alkohoolne jook, algkeeles, 37. Võistluspaik, 39. Kodu inglise keeles, 41. Endine Portugali asumaa Aasias, 42. Nukras meeleolus, 44. Ese, 46. Kivihunnik, 48. Taani mehenimi, 50. Isane koduloom, 52. Ära elama, ülalpidamist saama, 54. Rahaühik, 55. Pehme, 56. Inimene.

Püstread: 1. Nimekas Kanada 19. sajandi kunstnik, 2. Osatäht, 4. Avaus seinas, 5. Jõgi, millel asub Eesti pikim sild, 6. Terava otsaga varras, 7. Sellel, 8. Levinuim keel maailmas, 9. Kehaosa, 10. Keele- ja kirjanduseteadus, 14. Mehenimi, 16. Naisenimi, mitmuses, 20. Veealune liivakuhjatis meres, 22. Onnid, inglise keeles, 23. Riist peeneks tampimiseks, 26. Naisenimi, 28. Eesti kirjanik, 30. Kõige enam, 32. Tuntud eesti näitlejatar Kanadas, 34. Kurguhaigus, 35. Kaubapakendi kaal, 38. Määrsõna, 40. Teadmised, võime, 43. Purjepuu, 45. Mitte külm, 47. Eesti kirjanik-diplomaat, 49. Ameeriklase hüüdnimi, 51. Kaksikkonsonant, 53. Noot.

RISTSÕNA NR. 1185 LAHENDUS

Põikread: 1. Wagner, 5. Valmis, 9. Unenägu, 10. Aken, 11. Raut, 13. Sokk, 15. Kass, 17. Ole, 18. Silvi, 21. Uta, 22. Nende, 23. Sadam, 24. Gomel, 25. Laeva, 27. Avati, 30. Amm, 31. Vadim, 34. Nee, 35. Pais, 37. Hurt, 38. Silo, 40. Alam, 42. Moodsus, 43. Kavand, 44. Kuulma.

Püstread: 1. Wilson, 2. Nukk, 3. Ene, 4. Renti, 5. Värav, 6. Aga, 7. Luuk, 8. Seesam, 10. Aken, 12. Taud, 14. Oletama, 16. Starter, 18. Segav, 19. Lamad, 20. Islam, 25. Lapsik, 26. Emis, 28. Anum, 29. Eetika, 32. Anood, 33. Ivask, 36. Sima, 37. Hasu, 39. Lon, 41. Luu.

MARIE UNDER INIMESENA

Raamatuke on koostatud Helmi Rajamaa poolt Teatajas avaldatud artiklite seeriast, avaldub uusi aspekte meie suurluuletajast kui inimesest ja on täienduseks neile teostele, mis Marie Underi kohta varem ilmunud. Raamatuke on välja antud seoses Marie Underi 100. a. sünnipäeva tähistamisega.

Hind $4.— pluss saatekulu 50¢

SAADAVAL VABA EESTLASE TALITUSES

ILMAR KÜLVETI

NÄITEMÄNGURAAMAT

sisaldab 5 näidendit fotodega:

PARADIISI PÄRISPEREMEES — SULETUD AKEN
LAMP EI TOHI KUSTUDA — MENNING
SILD ÜLE MERE

Hind $15.— pluss saatekulu 70 ¢

Saadaval VABA EESTLASE talitusest

ILMUS TEINE TRÜKK INGLISKEELSEST KOKARAAMATUST

„Cooking Estonian Style"

Hilja Treumuth ja Viivi Piirisild

430 retsepti ★ Hind koos saatekuluga Can. $15.—

Tellimisi võtab vastu „Vaba Eestlase" talitus.

Raamatud saadetakse välja Los Angelesist.

MÜÜGIL

Lydia Aruvalla noodiraamat:

„NOODID T.E.S. TÄIENDUSKOOLIDE LAULUÕPIKULE, NOORTE LAULIK"

(Noodid $8.—, Noorte laulik $3.—)

Saadaval kooliõhtutel T. Eesti Majas, postiteel: L. MARLEY, 9 Parravano Ct., Willowdale, Ont. M2R 3S8 ja VABA EESTLASE talituses.

MÜÜGIL

Oskar Lutsu KEVADE I

Saadaval „VABA EESTLASE" talituses ja kooliõhtutel Eesti Majas raamatute müügilaual.

HIND $6.00 — postiteel $6.50

Kummelite suvi

Aili Helm

Pühendatud kodumaa noortele

25.

„Ei vist, sest Rutti kurvastas ka see, et midagi ei meenuta Ahti nende kummelite suvest, nii nad hüüdvat seda oma ainsat ilusat suve."

„Ah-haa, kummelite suvi!" seda ütles Piret väga tähendusrikkas toonis. Ja jätkas: „Küllap sa ise üsna hästi oskad tüdrukule seletada eriolukordade psüühikat ja mehe kummalist omadust arvata, et naist tuleb säästa, tüdrukule ei tohi ju igasugu jubedusi serveerida, kui ikka vähegi peen mees oled! Aga minevikust ta ei kirjuta sellepärast, et ise mitte nutma hakata... Sa ju seletasid talle nõnda? Kas mäletad, et meiega koos istusid 12—14-aastased lapsed oma kümmet aastat? Aga me võtsime neid omasugustena, kvaliteedi märgiga poliitiliste vangidena.

Toomas, kui sul on veel midagi alles sellest „kummelite suve" käsikirjast — anna see Rutile lugeda! Kas sa ei arva, et üks niisugune suvi väärib saja ja tuhande viletsa talve kannatused? Ma arvan, et tüdruk võiks sellest midagi õppida. Üheainsa suve tõelise armastuse eest tasub kasvõi terve eluaja — kartsas istuda."

„Piret, sa oled hirmus! Sa paned mu mõirgama! Aga jumalate nimel — suur tänu sulle surematuse eest!"

„Surematus on jamps. Miks sa Toomas, ei vali õigeid sõnu?"

„Valid sina, mina ainult hääletan... Ütlen sulle, kuigi arvan, et isegi tead: Rutt ja Ahti olid ette-käänded. Mul oli nii kohutav soov ja sundus sind näha ja su häält kuulda, et oi oi oi! Ega sa ometi ei oska seda armuavaldust naljaks pöörata?"

Piret naeris nagu muiste. Oleks seal kuski sireliokstel või põrandal istunud ööbikud, nad oleksid kahvatanud sellest naerust. Mis oli nende laul selle naeru kõrval? Nagu veepladin katkisest katusetorust...

☆

Lapse laps ja vana isa — ei me neid sõnu kokku kirjuta — olid jalutamas Kadriorus. „Istume Rutt," ütles taas, „suitsetaksin õige."

Ta pani sigareti põlema, köhis, vabandas ja jätkas pooleli juttu: „See on üsna selge, et iga hea inimene on tükk oma rahvast. Elu on ainult siis midagi väärt, kui sa ei ole ainult enesele mõelnud, vaid oled teinud midagi üle enese. See on tegelikult tundmuste asi, asub kusagil sügavas hinge põhjas, nagu muiste öeldi. Või kauges põhjas — nagu praegu öeldakse. Me peame tahes-tahtmata oma rahvast säilitama, hoidma. Me peame ojema valmis oma suureks tunniks või päevaks. Need, kes seda ei tunne ega pea, on arenguvaesed. Olgu head jumalad armulised meie vaimsete santide, parteilaste ja enkavedistide vastu! Venelastega on teine asi. Nende süda on vaene, neil on rohkem täisid kui mõistust peas. Ega see internatsionalism nende jutlustajatele kogemata kiapi: see on sisutu mõiste, sisutuile päile paras pala. Nad ainult jahvatavad ja jauravad: mitte tilkagi uut ega head pole nende nupud iial treinud. Millistelt mongolitelt või tatarlastelt nad oma tsarismi alused varastasid või võtsid — seda me ei lähegi uurima. See on igav. Aga meie kunagised punased võimumehed on aasta-aastalt aina enam ja enam tagasi vajunud tsarismi välistesse ja seesmistesse kommetesse.

Nende terminiinid on võetud paljasjalgsete pättide zhargoonist, see paistis neile olevat revolutsioon, kui nad oma kunagise aadli prantsuse keele peene traditsiooni asemele upitasid. Aga kõik see on sõnad, ainult sõnad nagu ütles Taani prints Hamlet. Neil ei ole isiklikku ega ühiskondlikku eetikat, ei ka moraali. Nad on totrad soldatid, kellele ülemuse käsk on ainsaks „liikumapanevaks jõuks". Nende „kõrgemalseisvad asutused" on neile jumalasõna, nad ei kahtle selles, et mis „ülevalt" tuleb, see on õige ja hea. Nagu nad omal ajal tsaarihärra käske tões ja vaimus täita püüdsid, nii katsuvad nad nüüd partei otsuste valguses pimedalt edasi eksisteerida. Vae victis, nad on juba võidetud! Pidagu nad pealegi raukade keskkomitee otsuseid pühaks ja eksimatuks, need miljonid ajudeta robotid on otse oma otsa ees. Need Pavlovi koerad reageerivad ainult refleksidega igale ärritusele — ja see ongi nende surm. Milleks head jumalad meid aidaku kaasa mõjuda!"

Taat tundis end järsku mingi häbiväärse oraatorina hea publiku ees. Aga Rutt vaatas talle näkku säravail silmil ja see inspireeris vanameest jätkama, olgugi väikese kahtlusega hinges, kas ta õigeid sõnu tarvitab.

„Rutt, kulla laps, me elame enestele seda enam mida enam oskame elada rahvale. Me ei taha uskuda, et ainult meid puudutav isiklik armastus võiks olla terve rahva asi — aga ta on. Üks üksik naine (väga võimalik, et ka mõni mees) istub märra otsas ja laulab:

„Istusin Ilumäella,
ilukarikad peossa,
Istusin muremäella —
murekarikad peossa..."

Ükskõik, kallis Rutt, kumb neist kaksikvendadest, rõõm või mure parajasti domineerib — nad teevad meist inimese, selle hea — ja oma eritunnuste poolest kiiduväärse — inimese. Vaata Rutt, ma nüüd loen sulle siin nagu juhtkirja ette — aga kellele ma siis peaksin seda lugema? Need asjad, millest ma kõnelesin määravad meie rahva ja sinu saatust... Me ei saa päris õnnelikud olla, seni kuni meie maa on anastatud, venelase vastik hais segab meie tegemist ja olemist kõikjal ja kõiges. Aga armastust — olgu see siis pikk või lühike — on igaühe elus ikkagi vastikuist sandarmeist ja tsensoreist hoolimata. Inimene vajab hellust ja saab seda kõige armutuma türanni kiusust hoolimata. Ja kus ongi nii, et seesama vägivallavõim armastajad eraldab ja isegi nii, et sõherduses eraldatuses kiindumus tuhmub ja tunne kustub — siis pole sellest, mis oli, midagi kahetseda! Ma ei taha sulle öelda, Rutt, et sinu, et sinu või Ahtiga midagi muutunud oleks või muutuma peaks, tahan ainult seda öelda, et elu on niisugune nagu ta on. Kui ta oleks ka üksainus tasane roheline muru või aas, milles on mõni üksik rõõmu ja õnne õis, või koguni üksainus päris suur lill — siis on ta ikka seda väärt, et teda elada ja elanud olla — selle õie pärast.

Arvan, et tean, mis sind vaevab Rutt! Sa kujutled, et Ahti pole enam see mees, et olud tema ümber on muutunud ja nilviisi, et sina seda hästi ei oska mõista. Aga me ei mõista paljusid asju enne, kui takka järel. On vaja pikka meelt, et oodata muutusi mujal, meist mitte sõltuvais asjus. Afganistani sõda on sama vähe igavene kui idiootlik Nõukogude Liit. Kirjuta poisile, ta vajab sinu tuge, seda ma kinnitan sulle! Sest tean seda.

Kord sa ütlesid oma suvest Ahtiga, et see oli kummelite suvi. Kummaline küll — aga minul on siin üks kaustik milles on üks lugu ja selle pealkiri on täpselt „Kummelite suvi". Loe kui soovid — tõin selle just sulle lugeda — ja võta nagu soovid, tõena, muinasloona, ulmena või luulena. Ehk aitab see sind aru saama, et on vägevamaid asju kui pisikesed minasoovid! Ja võib-olla näed ka, et isiksus jääb selleks igas olukorras — ka lausa võitmatus."

☆

Õhtul lõi Rutt taadi antud kaustiku lahti ja hakkas lugema:

(Järgneb)

Ermi Soomet

TULUMAKSULEHTEDE täitmine

Kokkuleppeks helistada 247-3150

ADVOKAADID

ADO PARK, Q.C.
HETHERINGTON, FALLIS & PARK
Advokaadid-notarid
365 Bay St., Suite 401. 363-4451
Õhtuti 447-2017 või 929-3425

ENN ALLAN KUUSKNE
B.M.LL.B.
ADVOKAAT — NOTAR
1 First Canadian Place, Ste. 3450
Tel. kontoris 363-0073
kodus 360-8776
IGAL. ALAL

MIHKEL HOLMBERG
B.A., LL.B.
Zammit, Dash & Semple
ADVOKAADID — NOTARID
1240 Bay St., Suite 307,
Tel. 923-2601
Õhtuti 653-4874

TÕNU TOOME
B.A.Sc., LL.B.
ADVOKAAT — NOTAR
Yorkdale Place, 1 Yorkdale Road,
Suite 207
Toronto, Ont. M6A 3A1
Telefon 789-7579
kodus 762-2367

Salme Raatma
SINISED ÕUNAD
ja teisi jutte lastele

Eesti Aiandusklubis vaadeldi ilupõõsaid

T. E. Aiandusklubi veebruari kokkutulekul järgnes M. Lepiku avasõnale E. Kurise ja M. Lepiku ettekanne teemal „Ilupõõsad". E. Kuris leidis kokkuvõttes, et enne ostu peab selge olema kuhu ja milliseid põõsasid soovime. Neid saame kasutada maja seina ääres, krundi piiridel, aia teatava osa eraldamiseks jne. Peame arvestama meie vajaduse kohaselt põõsaste kõrgust, võra kuju, lehtede, õite, okste ja viljade värvi jne. Valitud põõsad peavad olema talvekindlad s.o. sobima meie kliimasse. Vastavalt kliimale on moodustatud üheksa kasvupiirkonda (Plant Hardiness Zones). Mida külmem tsoon seda väiksem number. Toronto asub piirkonnas 6b, natuke põhjapool asuvad 6a ja 5b. Tsoon 5a on juba Simcoe järve ja Ottawa piirkonnas. Kõik põõsad, mis on talvekindlad Torontos ei ole enam seda Simcoe järve lähedal.

Seinaäärse või suurema grupi ilupõõsaste istutamiseks on soovitav valmistada terve peenar, kust võetakse savimuld ja igasugune taimedele ebasobiv muld välja 50 sm sügavuselt. See asendatakse mullaseguga, mis koosneb näiteks ühest kolmandikust heast pealismullast, ühest kolmandikust turbast või kompostist ja ühest kolmandikust laudasõnnikust. Üksikult põõsaid ettevalmistamata mulda istutades peab olema auk avas nii, et juured sinna vabalt mahuvad. Istutamisel tuleks kasutada soovitatud mullasegusid; vajaduse korral võib mulda kergemaks muuta ka liiva abil. Vanasti lõigati istutamisel üks kolmandik põõsa võrast maha, eriti paljaste juurtega istutamisel. Tänapäeval ei peeta seda enam nii oluliseks. Lõigatakse murdunud oksad ja juured, ja harvendatakse nõrgad oksad.

Nüüd kirjeldas sõnavõtja paljaste juurtega, kotiriidega ja pottidega lehtpõõsaste istutamist. Plastik- ja plekkpottidest võetakse põõsad istutamisel alati välja, kuna need potid ei mädane mullas.

Reeglipärane kastmine on vajalik kindlasti esimesel aastal. Maakate turba, komposti, saepuru, õlgede jne näol võimaldab harvemat kastmist. Pärast istutamist soovitatakse taimi toita kord kuus veeslahustavate väetistega nagu 15-30-15 või 20-20-20. Enamik põõsaid vajavad kasvamiseks neutraalseid (ph7) või kergelt hapusid muldasid. Talvekaitseks ei tohi plastikat kasutada, see hävitab ilupõõsad. Mõeldav on kotiriide kasutamine. Teede läheduses, kus kasutatakse talvel soola, aitab talvekaitse vältida soolade kahjustusi. Hekkide kaitseks kasutatakse ka vahest vineerplaate jne.

Kasvavate lehtpõõsaste lõikamisel kõrvaldatakse surnud, vigased, väga vanad ja haiged oksad. Samuti lõigatakse õitsenud õied. Lõikamine tehakse selliselt, et õhk ja valgus pääsevad põõsasse. Põõsad, mis õitsevad möödunud aasta kasvudel, lõigatakse kohe pärast õitsemist suvel. Siia kuuluvad näiteks jasmiinid, veigelad, forsüütiad jt. Põõsad, mis õitsevad sama aasta kasvudel nagu hortensia snowhill, osa enalaid (Spireas) jt. lõigatakse iga aasta kevadel välja osa vanu oksi maapinna ligidalt. Ülejäänud oksad lõigatakse kahe kuni kolme punga kõrguselt. Vanade põõsaste uuendamiseks, millede eest ei ole aastaid hoolitsetud, lõigatakse kevadel umbes üks kolmandik võrast maapinna juurest. Ülejäänud piiratakse kuni alumiste külgoksteni. Teisel aastal lõigatakse umbes pool eelmisel aastal lõikamata jäänud okstest ja kolmandal aastal kõrvaldatakse ülejäänud vanad oksad. Kaunivärvilise võraga lehtpõõsaid nagu kontpuud (Dogwood) lõigatakse tugevasti kevadel, sellega sundides noori värvilisi oksi rohkem kasvama.

Andes lühikese ülevaate haigustest ja kahjuritest, selgus et närbumist ja lehtede pruuniks minekut võivad põhjustada sageli muud tegurid, nagu üleliigne kuivus, üleliigne niiskus, vähene väetamine, liigne väetamine, teatavate toitainete puudus mullas, ebasobiv mulla happelisus, kõrge või madal temperatuur, tööstuste ja maantee või tänavate gaasid jne.

M. Lepik vaatles üksikute lehtpõõsaste erinevusi. Ta leidis, et valik on siin väga suur. Kaunid on punaste lehtedega jaapani vahtrad, linna õhustikus on edukas haigustevaba põõsas taevane puu (Tree of Heaven), sireli taoliste õitega, iga aasta maha lõigatav lehtpõõsas on buddleia (Butterfly Bush). Kollaste õitega ja rohelise tüvega, heki ja ilupõõsana kasutatav läätspuu (Siberian Peashrub) on kõrgeks kasvav. Kerria on tuntud rohelise võraga varakevadel kaunite kollaste õitega õitsev põõsas. Kaunite kollaste õitega on ka kuldvihm (Laburnum). Varem väga populaarne kuslapuu (Honeysuckle) roosadele ja punastele õitele lisaks on lindudele meeldiv oma punaste viljadega. Magnolia on tuntud suurte roosakate õitega varakevadel. Põõsasmaran (Potentilla) õitseb kollaste õitega juunist kuni sügiseste külmadeni. Liiva-kirss (Sand Crerry) oma tume punase võraga ja punaste lehtedega pakub kaunist pilti roheliste ja kollaste lehtedega põõsaste vahel. Talvekindlad õitsevad sõstrad (Flowering Currant) varakevadel asendavad kaunite kollaste õitega külmematel piirkondades meile hästi tuntud forsüütiad. Päikeses kasvav kollaste lehtedega ja valgete-õitega leedripuu (Golden Elder) kuulub kõrgete põõsaste hulka. Enelad moodustavad (Spirea) grupi, kus esineb valgeõielisi (Van Houttei), roosade ja punaste õitega (Anthony Waterer, Froebeli) muutuva lehevärviga (Goldflame) jne. Hästi tuntud valgete õitega ja valgete marjadega lumemari (Snowberry) on vastupidav ja kasvab edukalt päikese käes ja ka vilus. Arvukalt esineb erinevaid lodjapuid, eriti tugevasti lõhnavate õitega on lodjapuu Carleri (Viburnum). Järgnesid põõsad nagu veigelad, hõbepuud (Russian Olive), jasmiinid (Mock Orange), kontpuud (Dogwood), pargiroosid (Shrub roses) ja teised huvitavad lehtpõõsad. M. Lepik näitas oma ettekande teises osas valguspilte varem nimetatud põõsastest.

Küsimuste ja vastuste perioodile järgnes kahe aianduskliu raamatu loosimine kohal olevate klubi liikmete vahel. Võitjateks osutusid Eha Kaup ja Milda Juhanson. Selgus, et aastakoosolekul valitud juhatus jaotas ametid alljärgnevalt: esimees M. Lepik, abiesimees M. Jürima, abiesimees J. Oinus, sekretär Jeannette Anton, laekur M. Joasaare, abilaekur Leida Homits, informatsioon E. Kuris, eriülesanded J. Roand. Järgmine klubi loenguõhtu on T. E. Majas 29. märtsil, kus esineb Hilja Jukkum teemal: „Maitseained".

Eino Kuris

Saarlaste Ühingu küünlapäevapeol mängis tantsumuusikat V. Gustavsoni uus suurendatud koosseisuga orkester. Foto: Vaba Eestlane

Toimetusele saadetud kirjandus

BALTIMORE EESTI ORGANISATSIOONIDE BÜLLETÄÄN nr. 185 — 1983. Sisus: Fred Ise „Talvine öö", F. Leibbocki „Jõuluõhtu eesti talutares". L. E. „Lydia Koidula sünnist 140 aastat", „12. raadiosaade Towsoni ülikooli raadios", T. E. „ „Kuma" tondiõhtu Baltimores", T. E. „Pilk põhjanaba piirile ja kajasid kodumaalt", T. E. „Baltimore Eesti Laulumeeste sügispidu", V. L. „Eesti Maja uudiseid", M. P. „ . . . ikka naeru suul!", mitmesuguseid lühiartikleid ja teateid selle rahvuslikult ärksa eesti ühiskonna tegevusest.

KÕIKIDEKS KINDLUSTUSTEKS
H. LATER & CO. Ltd.
INSURANCE BROKERS
1482 Bathurst St., 4 kord
(Bathurst—St. Clair)
Telefon kontoris 653-7815 ja 653-7816

Eesti Sihtkapital Kanadas

Annetused, testamendi-pärandused ja mälestusfondid on tulumaksuvabad. Suunake oma annetused noortele ja teistele eesti organisatsioonidele

Eesti Sihtkapital Kanadas

kaudu tulumaksuvaba kviitungi saamiseks. — Eesti Maja, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6

RAAMATUPIDAJAD

JOHN E. SOOSAR
C. A.
Chartered Accountant
181 University Ave., Ste. 1802
Toronto, Ont. M5H 3M7
Tel. 864-0099

ELEKTRIK
Sisseseaded, uuendused ja parandused elumajades või ettevõtetes.
Halling 762-9190
Litsents nr. E 1044

Väiksemaid REMONTTÖID
majade juures:
elekter, puutööd, torutööd (plumbing), kraanid, kloosetid jm.
Helistage — J. MEIUSI 225-3283

VABA EESTLANE
TOIMETUS JA TALITUS
avatud esmaspäevast reedeni kella 9—3-ni
Telefonid: toimetus 444-4823
talitus 444-4832
KUULUTAMINE VABA EESTLASES
on tasuv ajalehe laialdase leviku tõttu.
üks toll ühel veerul:
kuulutuste küljel $4.75
tekstis ..... $5.—
esiküljel $5.50
Kuulutusi võetakse vastu:
nädala esimesse ajalehte kuni emasp. homm. kella 11-ni ja nädala teise ajalehte kuni kolmap. homm. kella 11-ni.
tel. 444-4832
Väljaspool tööaega:
Leida Marley 223-0080
Postiaadress:
9 Parravano Ct.
Willowdale, Ont. M2R 3S8

JUSSI JA SUSSI
ehk suur vend ja väike õde

Jussi oli väike poiss nagu väiksed poisid ikka on. Kui onu Aadu külla tuli, ütles ta: „Noh väike mees, kuidas käsi käib?" Kui Jussi oma mänguautole peale astus või helikopteri tiivad ära murdis, tõreles ema. Aga isa ütles: „Ah lase olla! Ega ta seda meelega ei teinud. Poiss ju veel nii väike."

Ühel päeval sai Jussi endale õekese Sussi, ja sellega algas majas kohe suur pahandus. Sussi oli niisugune, et seda ei saanud nagu arugi, missugune ta oli. Ema ütles pisi-pisi Sussi. See tähendas, et veel väiksem kui väike. Aga kui Jussi õekest natuke puudutas ja õige vähe proovis näpistada ka, ütles ema: „Ära kiusa last! Oled juba suur poiss."

Sussi enamasti magas, aga vahel karjus. Siis jooksis Jussi teise tuppa. Onu Aadu tuli külla ja küsis:

„Noh Jussi, mis sa sõtsikesest arvad?" Jussi ei ütelnud midagi. Aga kui onu äraminema hakkas, sosistas poiss talle kõrva:

„Võta Sussi kaasa kui sa tahad." Selle üle lubas onu järele mõtelda. „Kui teinekord tulen, siis räägime", ütles. Aga ise ei tulnudki varsti tagasi, mitu-mitu päeva jäi tulemata.

Sussi hakkas iga päev rohkem pahandust tegema: tahtis süüa ja sülle ja puhtaid pükse. Kui ei saanud, siis karjus. Ema ainult õiendas temaga. Jussi ootas onu Aadut. Oleks tõesti kõige parem, kui onu selle kisapilli siit ära viiks, mõtles ta.

ei saagi ma silmi kinni, valgus on silmade sees, arutas väike ümarik auto.

Nii oligi: võti oli tõesti võtmeaugus nagu enne sõitma hakkamist ja lambid põlesid. Oi seda Mari-tädi küll! Mis oleks, kui õige prooviks kord ise sõita? See mõte tuli väiksele autole eneselegi ootamata. Ta tõmbas sügavalt hinge, raputas end korra tugevasti ja näe imet: mootor tegi urrh-urrh! ja hakkas käima.

Nüüd pistan kohe minema, rõõmustas väike ümarik auto ja tegi jõnksu. Urr-urr ütles mootor ja tõukas. Auto praksatas tagurpidi vastu puud.

Ai-ai! Ega see isesõitmine nii hõlpsasti ei läinudki. Ta ei tahtnud ju sugugi tagurpidi sõita. Täitsa sirgelt ja otse edasi läks asi hoopis lihtsamini.

Väike ümarik Murumuna sõitis alul tasakesi ja ettevaatlikult. Tänav oli täiesti tühi, kõik teised autod tukkusid majade juures ja parkimisplatsidel. Keegi ei teinud Murumunast väljagi. Murumuna ei kartnud enam midagi ja kihutas varsti kõigest jõust. See oli väga tore, ainult äkitselt lõppes tänav otsa. Mis nüüd?

Väike auto jäi seisma ja vaatas hoolega. Ta oli jõudnud pargivärava juurde. Seda kohta tundis ta küll. Parki ei tohtinud autod sisse sõita, ka seda teadis Murumuna. Aga praegu oli värav pärani lahti ja keelumärki ei olnud üldse näha. Murumuna veeres tasakesi liivast teed mööda suurte puude alla.

Nüüd saan ometi kord pargis ära käia, mõtles ta ja vaatas ringi, mis imet seal ka näha on. Ei olnudki midagi muud kui suured puud ja liivane tee. Pargivaht tuli ka kohe vastu, ei tea kas on kuri ja ajab Murumuna minema?

Aga pargivaht hoopis vehkis kätega ja ütles:

„Oi kui tore, et sa tulid, mul on just sinu abi vaja! Kas ma tohin rooli taha istuda?"

„Palun väga", vastas väike auto, „aga ma oskan ise ka sõita."

„Olgu siis, sõida ise aga võta mind kaasa, ma juhatan teed." Pargivaht juhatas ja Murumuna sõitis singa-songa läbi suure pargi ühe pingi juurde. Pingi peal istus mees ja kaebas: „Oi-oi! Oi-oi!" Tema jalg valutas, ta ei saanud üldse kõndida ja bussid ei käinud.

„Küll ma viin su koju, roni aga sisse!" lubas väike auto. Pargivaht juhatas Murumuna teisest väravast tänavale ja läks ise tagasi parki.

„Kus pool sinu kodu on?" küsis Murumuna haige jalaga onu käest.

„Väga kaugel! Raudteejaama juures", vastas mees.

„Ah nii! Sinna ma oskan minna küll!" rõõmustas väike auto. Ja juba ta kihutaski jaama suunas. Jaamahoone katus oli varsti näha.

„Pea nüüd, pea!" hüüdis mees, „Ära mööda sõida!" Väike auto peatus just onu maja ukse ees ja haige jalaga mees ronis välja. Tema jalg ei valutanudki enam nii kangesti.

„Kas sul uksevõti on taskus?" küsis Murumuna. „Ma näitan tuld." Ta keeras lambid ukse suunas ja onu leidis võtmeaugu kohe kätte. „Suur tänu", ütles ta ja saigi ukse lahti.

„Head ööd!" vastas Murumuna ja sõitis minema.

Nüüd teen tiiru üle suure turu, otsustas väike ümarik auto. Päeval oli seal nii palju sõitmist, et Mari-tädi teda kunagi sinna ei juhtinud, jättis ikka kuhugi kaugemale põiktänavasse ootama. Praegu, öösel, oli turuplats täiesti tühi ja lage. Oi, kui suur tundus ta pisikesele Murumunale! Mitte ühte autot ei tulnud vastu, ainult mõni sõitis mööda.

Aga seal turu nurgal, jäätisekioski kõrval nagu oli üks inimene näha. Väike auto nihutas end üsna kioski lähedale ja nägi: seal seisis väike poiss ja nuttis.

„Mis sul viga on?" küsis Murumuna. „Miks sa koju ei lähe?"

„Ma ei oska minna, ma eksisin ära", vastas poiss ja hakkas veel rohkem nuuksuma.

„Ära nuta, ma viin sind kohe koju", ütles auto. „Roni aga sisse." Poiss ronis autosse ja Murumuna küsis: „Kus sa elad?"

„Ma ei tea", kaebas poiss ja hakkas uuesti nutma.

„See ei tee midagi. Ma viin su Mari-tädi juurde, küll tema teab", seletas väike ümarik auto ja sõitis otsekohe koju Mari-tädi maja ette. Mari-tädi seisiski just tänaval, lõi käsi kokku ja hüüdis:

„Oh sa heldeke! Sealt tuleb mu Murumunake! Mõtlesin juba, et keegi on ta ära varastanud."

„Tegin väikse ringi parki ja turule, leidsin ühe haige jalaga onu ja ühe poisi ka", seletas Murumuna.

„Siis on ju kõik hästi", rõõmustas Mari-tädi. „Küll ma vaatan, kes see poiss on." Poiss ronis autost välja ja Mari-tädi lõi jälle käsi kokku:

„Sa heldeke! See ju Kaare pere väike Jaan! Tule, helistame kohe su emale." Mari-tädi tõmbas autovõtme välja ja pistis taskusse. Väike ümarik auto oli nii väsinud, et jäi kohe magama.

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Ilmub 2 korda nädalas — teisipäeval ja neljapäeval

Neljapäeval, 15. märtsil 1984 — Thursday, March 15, 1984

TEADAANNE

Lugupeetud Eesti Ühispanga liige. Toronto Eesti Ühispanga aasta-peakoosolek toimub reedel, 30. märtsil 1984 algusega kell 7.30 õhtul Eesti Maja suures saalis, 958 Broadview Avenue, Torontos, millest palume Teid osa võtta.

PÄEVAKORD

1. **Koosoleku rakendamine.**
2. **Eelmise aasta-peakoosoleku protokolli kinnitamine.**
3. **1983. aasta aruannete kinnitamine:**
   a) **Tegevuse aruanne.**
   b) **Krediidi Komitee aruanne.**
   c) **Revisjoni Komisjoni ja Välisrevidendi aruanded.**
4. **1984. aasta eelarve.**
5. **Valimised.**
6. **Välisrevidendi valimine.**
7. **Koosolekul algatatud küsimused.**
8. **Koosoleku lõpetamine.**

Märkused:

1) **Peakoosolekust osavõtuks tuleb igal liikmel esitada liikmetõendina pangaraamat; organisatsioonide volinikel on vajalik kirjalik volitus.**
2) **Palume koosolekule mitte hilineda.**

Torontos, 1. märtsil 1984.

E. KURIS
Sekretär

Toronto Eesti Segakoor esinemas pop-kontserdil, ees koorijuht Uno Kook. Foto: Vaba Eestlane

T. E. Segakoori pop-kontsert

Kevadises Toronto eestlaste muusikaelus on aastati koha leidnud T. E. Segakoori pop-kontsert, mis seekord toimus West-Toronto Secondary School'i auditooriumis. Vaatamata käesoleva talve karmimale talveilmale oli saal täidetud laulusõpradest ja näis, mida tugevamaks muutus torm väljaspool, seda enam suurenes laulusoojus.

T. E. Segakoori suurus oli 90 ümber, suhe nais- ja meeslauljate vahel 2:1. Oskusliku paigutusega saavutati suurem häälte tasakaal. Kuigi korraldajad olid kontserdi määritlenud populaarsete laulude kontserdiks, koosnes kava meie koorilaulu paremikust.

Esimesel poolel laulis segakoor Uno Kooki juhatusel E. Võrgu „Helise ilma", K. Türnpu „Priiuse hommikul", M. Saare „Unustamatu laul" ja M. Saare „Laula, väike karjus".

Järgnes grupp laule sopran Anne Tamm-Relyealt, klaveril saatis Charles Kipper. Kahes esimeses laulus, A. Läte seatud rahvalaulus „Tütre tänu" ja M. Lüdigi „Lapsepõlves" ilmnes märgatavalt hingestatust kui olnuks eesti ühiskonnale laulmine üle pikema aja ka lauljale elamuslik ja südamele lähedane. Eriti „Tütre tänus" võis lugeda otsest tänutunnet, et ema on talle midagi pärandanud, et ta võib oma rahvale laulda. Kolmas sama tundlik oli A. Kapi seatud rahvaviis „Kallis Mari".

Kolm järgnevat soololaulu olid rahvusvahelisest repertuaarist ja lõbusama iseloomulised, S. Jones'i „Geisha elu", M. Willsoni „Kuni sa olid" („Music Man") ja „Adele naeru aaria" J. Straussi operetist „Nahkhiir". Lauljatari helisev sopran vormis kaasahaaravalt kauniks nii romantilise sisuga laulud, kui ka vallatleva naeru-aaria. Pärast lilli ja lakkmatut aplausi kordas ta veel osa „Geisha elust".

Kontserdi teisel poolel laulis segakoori naislauljaist moodustatr l naiskoor J. Aaviku „Käokene, kuldalindu". M. Härma „Ei saa mitte vaiki olla", M. Pruuli laul S. Ekbaumi sõnadele „Karulaande mina kadusin" ja Salme Purre „Üle kodumäe" H. Visnapuu sõnadele. Naiskoor laulis õrnutseva tundetoonniga ja heliseva harmooniilisusega, osutudes ka tervikuna segakoori omaette arvestatavaks kooriosaks.

Naiskoor muudeti jälle segakooriks, kes laulis R. Pätsi „Pulmalaulu" ja C. Kreegi „Ma kõndisin vainul". Seejärel liitus koorile instrumentaalansambel ja esitati koos A. Vedro „Midrilinnu mäng", A. Pruuli „Kivikasukas" ja E. Võrgu „Eesti lipp". Viimane sobis Eesti lipu juubeliaastal suurepäraselt kontserdi lõpulauluks, mida rahvas austas püsti kuulates, kuigi kontsertpalana see teeninuks hoopis aplausi.

Koori õnnestunud kontserdi lõpul tõi tervituse ja lilled T. E. Meeskoori esimees H. Paara, T. E. Seltsi abiesimees V. Rein ja „Estonia" orkestri poolt H. Kasenurm, misjärel hoogsa „Lauljate marsilauluga" saadeti kuulajaskond jälle karmi talveilma hõlma, aga laulusõde hoidis südame siiski soojana.

H.

„Põhjala Tütarde" pidulik koondus

Pühapäeval, 19. veebruaril toimus Toronto Eesti Majas gaidlippkonna „Põhjala Tütred" pidulik koondus. Noorteruumi oli kogunenud hulgaliselt gaidivormis eesti noori koos vanemate ja külalistega. Pidulikul koondusel andsid tütarlapsed Eesti lipu all lubadused ja töötused jäädа truuks oma isamaale ning gaidlusele.

Koonduse avas ngdr. Merike Põldma oma luuletusega. Sellele järgnes lippkonna juhi ngdr. Silvia Birk-Tertsi sõnavõtt, milles ta kiitis noori, et nad on gaiditegevusest innuga osa võtnud ja oma kohustusi hästi täitnud, ning kutsus neid kõiki eelolevast maailmalaagrist osa võtma.

Eesti Gaiderite Kogu Kanadas poolt tervitas Gaiderite Kogu juhataja gdr. Lisanne Vaher. Gaidide Malev Kanadas tervitused andis edasi maleva juht ngdr. Anne-Mai Kaunismaa.

Gaid Kadri Nõmmik esitas lühikese kõne, vesteldes laagrite elamustest ja eeloleva maailmalaagri tähtsusest.

Hellakeste lubaduse andsid ja said kaelarätikud: Tiia Birkenbaum, Silvia Jaason, Tiiu Nõmmik, Kristi Laar, Kristi Rand ja Tiina Rand. Gaidide töötuse andis Liisa Kukk. Samuti jagati välja talve jooksul tehtud erikatsete märgid.

Ngdr. Astrid Jõgile, tunnustuseks ja tänuks tema teenete eest kauaaegse hellakeste juhina, andis lippkonna vanem ngdr. Margot Nortma üle ilusa mälestuseseme. Gaidi sõprusmärgi said Laine Metsalo, praegune vanematekogu esinaine ja Juta Tambre, tunnustades nende tublide eesti naiste teeneid gaiditöö abistamisel.

Pidulik osa lõpetati lippkonna lauluga. Siis lõbustasid noored oma laulude ja ettekannetega külalisi, kes samaaegselt nautisid Laine Metsalo ja hellakeste vanemate poolt korraldatud kohvilaua maitsvaid kooke ja kohvi.

Ngdr. Leili Tertsil oli üles seatud müügilaud, kust vanemad said mitmesugust varustust ja materjali gaidivormide valmistamiseks. Kuna ees on maailmalaager „Eesti Lipp", siis on aeg alustada suvevormide valmistamisega, et meie tüdrukud oleksid laagris kõik helesinistes vormikleitides.

Pidulik koondus oli noorte poolt hästi korraldatud ja eeskujulikult ning sujuvalt läbi viidud.

SS-meeste kokkutulek keelati

BAD HARZBURG — Linna ametivõimud keelustasid 800 endise SS-üksuse liikme kokkutuleku, öeldes, et see võivat põhjustada protestidemonstratsioone ja võimalik isegi, et rahutusi. Ettenähtud neljapäevane kokkutulek pidi algama 17. mail.

FOR SALE
Royal Trust
THE SIGN THAT SELLS

Teatan, et alates märtsikuust 1984 töötan ROYAL TRUST Real Estate juures. Olen teie teenistuses kinnisvarade ostu või müügi puhul Metro ja Ontario ulatuses.
Tasuta hindamine © Soovi korral hüpoteeklaenude korraldamine.

VICTOR LIBE
Telefon: kontoris 752-3111
kodus 488-0129

Royal Trust
CORPORATION OF CANADA, REALTOR
1919 Lawrence Ave. E., Scarboro, Ont. M1R 2Y6

VILLAGE MEWS
luksuslik ostukorterite projekt Don Millsis
TULGE EESTLASTE ÕHTULE
19. märtsil kell 19.30 müügipaviljonis
Lawrence tän. põhja küljel, Don Millsi tänavast pisut läänes.
Tel. 447-6492 kell 11.00—19.00

Õnnitlustelegramm põhjustas vangistuse

Krimmi tatarlaste rahvuslane, kes on veetnud enamuse oma täiskasvanu elust N. Liidu vanglas või siseriigis eksiilis, mõisteti kuuendat korda asumisele Tashkenti. 39-aastane Mustafa Dzhemilevit süüdistati nõukogudevastases agitatsioonis ja ühenduse pidamises tatari rahvuslaste grupiga välismaal. Otsuse tegemisel ei avaldatud uue karistusaja pikkust, kuigi protsessist kirjutati 17. veebr. Tashkenti ajalehes.

Ajalehes öeldakse, et Dzhemilev on olnud kontaktis New Yorgis elava Mehmet Sevdiyariga, keda nõukogude ajaleht identifitseerib kui endist natsistlikku tatarlaste ajalehe „Free Crimea" kaastöölist. Dzhemilev oli saatnud Sevdiyarile õnnitlustelegrammi tema 70. sünnipäeva puhul, milles oli väljendatud lootust „ühise eesmärgi saavutamiseks".

Taavo Virkhaus külalisdirigendiks Minnesotas ja Kalifornias

Taavo Virkhaus, Duluth Superior Symphony Orchestra dirigent sooritas oma deebüdi Minnesota orkestriga ja oli külalisdirigendiks Bakerfield Symphony Orchestra juures Kalifornias.

Minneapolis „Star" märkis, et ta „tõi autoriteetsuse ja hoolika täpsuse poodiumile" ja St. Paul „Pioneer Press" kinnitas „Virkhausi täpne juhtimine andis mängijaile kindla toetuse". Bakersfield „Californian" pealkirjas oli lugeda „Elav dirigent andis dünaamilise ettekande".

Taavo Virkhaus, kes sai oma muusikadoktori kraadi Eastman School of Music juures,

on ka helilooja, kelle esimest ja teist sümfooniat on esitatud Baltimore ja Duluth sümfooniaorkestrite poolt.

Tema viulikontsert, millele määrati Howard Hansoni auhind, oli esiettekandel Eastman-Rochester sümfooniaorkestri poolt.

Alalise külalisdirigendina orkestrite ja ooperikompaniide juures, dr. Virkhaus on dirigeerinud ka väljaspool Ühendriike Kölnis ja Salzburgis, kuna 1978 ta kutsuti oma kodumaale Eesti juhatama Tallinna riiklikku sümfooniaorkestrit, kuhu teda võidavat kutsuda jälle järgmisel hooajal.

Liegner/NY

Rahvaluulet tantsulavastuses

Kaval Ants ja Vanapagan rahvatantsu lavastuses

TERR „Kungla" on igal varakevadisel hooajal pakkunud ühe rahvatantsulavastuse, mis on baseerunud eesti rahvaluule sugemeile. Tänavuse suuresinemise nimetuseks oli „Kaval Ants ja Vanapagan", mille süzhee oli kirjutanud ja koreograafia koostanud Toomas Metsala.

Lavastus koosnes kahest vaatusest, esimene külanoorte pidutsemine kiige juures, kuhu tuli ka Kaval Ants omale kaaslasi otsima Vanapaganalat varanduse väljapetmiseks. Teises vaatuses toimuski tegevus Vanapagana talu õuel sulaste, tüdrukute ja väikeste lastega. Toimub Kaval Antsu sulaseks kauplemine, jõuproovimine, kavaluse katsed ja muud trikid, milles Ants võitjaks jäi. Need sisu piirjooned anti kavalehel.

Kuivõrd need aga olid mõistetavad tantsulavastuse käigus, on iseküsimus; sageli oli see tantsulise osa kõrvaltegevus, mis ei näinud leidvat isegi samal ajal tantsijailt tähelepanu. Selle asemel anti vaatajaile suur valik hästi esitatud rahvatantse, kus esimeses vaatuses oli vaid kaks kohanimega seotut (Põltsamaa „Plaksutants" ja Pärnu „Vananaiste lõss"). Ülejäänud olid Reet Marley ja Toomas Metsala seatud rahvatantsupõimikud või L. Viirese ja R. Roodi koreograafiline looming. Põimikuis võis näha kuivõrd vormitavad uuteks variatsioonideks on eesti rahvatantsu elemendid.

Teises vaatuses oli tantsude päritolu selgemini piiritletud, laste osas kõik originaalseile põhinevad. Kahel tantsul olid loojad märkimata, üks T. M(etsala) omaloominguline „Vanapagana sulased" ja lõpuks T. M. seatud lõputants Hüppetantsust, Kuppari moorist ja Mustjala kõrgest.

Lavastuses oli kasutatud suurt massi ja see andis oma värvikülluses dünaamilise liikumise, mis katkestamatult lava elavaks muutis. Teises vaatuses oli Vanapagana perele loodud omaette originaalsed kostüümid. Vanapagana osas oli Toomas Pirso, Kaval Ants Riki Paju, kuna Vanapagana naise osas Maret Kapp.

Tantsumuusika eest hoolitses Rahvapillide ansambel Ene Lomp'i juhatusel (kes ise oli Mehhikos), mängijate hulgas Aare, Eero, Tõnu ja Urve Voitkid. Lõpuks jagati kaasaaitajaile, orkestriliikmeile, rühmajuhtidele ja T. Metsalale lilli, misjärel arvukas tantsijate pere lõpetas õhtu tuljakuga.

Eesti õigusteadlased olid koos

Eesti Õigusteadlaste Ühingu Kanadas peakoosolek toimus 16. veebruaril 1984 Tartu College'i korporatsioonide ruumis. Koosolekut juhatas Evald Tikenberg, protokollis Juhan Käis. Tegevuse- ja kassa-aruanded ja eelarve kinnitati üksmeelselt. Liikmemaksuks määrati $3.00 aastas.

Tegevuskava koostamisel kaaluti ESTO-84 ajal Torontos ülemaailmse eesti õigusteadlaste päeva või kokkutuleku korraldamise küsimust, millise mõtte algatus tuli eelmisel aastal Rootsist. E. Tikenberg informeeris, et Torontos praktiseerivate advokaatide esindaja on Rootsi kolleegidega otseühenduses olnud ja olevat otsustatud, et eesti päritoluga juristide ülemaailmset eri-kogunemist ei korraldata seekord, kuna ESTO-84 kava on selleks juba üle-koormatud.

Eesti sõjainvaliidide Saksamaalt ESTO-84-le toomise fondi toetuseks otsustati anda $50.—.

E. Salurand soovitas, et Ühingu juhatus pöörduks kõigi Kanadas hariduse saanud ja praktiseerivate juristide poole ettepanekuga, et nad Ühingu liikmeks astuks ja selle tegevusest osa võtaks.

Ühingu juhatusse valiti: esimees E. Tikenberg, abiesimees J. Reial, K. Kangro laekur, J. Käis sekretär ja Evi Allik ametita juhatuse liige. Revisjonikomisjoni valiti: E. Soomet, E. Kuuskne ja H. Teder.

Läbirääkimiste all Ühingu esimees E. Tikenberg teatas, et temale on Austraaliast saabunud endise Tartu Ringkonnakohtu prokuröri A. Paal'i poolt, enne tema surma koostatud väga ulatuslik ja põhjalik teaduslik uurimus „Kuritegevuse ajendid ja psühholoogilised alused Eesti Vabariigis". Selle teose teine eksemplar on saadetud ka Toronto Eesti Keskarhiivile.

Koosolekule järgnes Jüri Elken'i referaat õigus-filosoofia ainetel. J. Elken oli kodumaal peale Õigusteaduskonna lõpetamist professor Jüri Uluotsa õppetooli juures teaduslik edasiõppija assistent. Referent meenutas õigus-filosoofia empiirilist, ratsionalistlikku ja loodusõiguslikke põhialuseid, millest viimane juba vana rooma õiguse alusel enamuse Euroopa ja Eesti Vabariigi õiguskorra kujundamisel alussambaks oli. Professor Karl Aun täiendas ettekannet ja nentis, et USA enamuses Õigusteaduskondade õppekavades õigus-filosoofia veel puudub või on hiljuti kavasse võetud. Oli arvamusi, et sellel mandril kurjategijad seaduste formaalsustega on rohkem kaitstud kui kuritööde all kannatada saanud.

E. Soomet meenutas koosolijatele, „Canada Savings Bondide" protsentide ja liit-protsentide (compound) kupongide tulumaksu deklaratsioonil võimalikku eraldi näitamise võimalust, mis tulumaksu summat aitavad vähendada.

J.K.

Armsad kaasmaalased!

ESTO-84 raames tähistame meie rahvuslipu, sini-must-valge sündi 100 aastat tagasi. Ostke Eesti lipp ja laenake see välja ESTO-84 kaunistamiseks.

1. **Eesti lipp 165 x 105 sm hind $20.00**
2. **Sama lipp koos kandevardaga $30.00**

Tshekid kirjutada ESTO-84 nimele.

Tellimised saata aadressil:
Sini-must-valge lipu 100 a. Juubeli Komitee
958 Broadview Avenue, Toronto, Ontario M4K 2R6, Canada

Tellija nimi ja aadress .....

.....

.....

Tel. no. .....

Soovin tellida: ..... lipp/lippu ..... lipp/lippu vardaga

Tulen järgi ☐ Saata postiga ☐ -lisada $2.—

Lisan tsheki $.....